

3181

DI. Ramasette
I. Disz'tér 2. II. 8.Szerk. és kiadóhivatal
77, 228 és 1047

No. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályaudvar-
nál és vidéken is 10j 5
Bukarestben — — — 5

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
RomániábanEgész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejfel drágábbCsehszlovákiában
Egy hónapra — ek 40—
Egyszám ára — ek 2—

1926 május 26 Szerda

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 110 szám

5686. Szivan 13

Nyugodtan zajlottak le az egész országban a kamarai választások

A választók lanyha érdeklődést mutattak a választások iránt. Új agrárreformot tervez a kormány, milyen engedményeket tett a kormány a kisebbségeknek

(Cluj-Kolozsvár, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országgyűlési képviselőválasztások az egész ország területén ma lezajlottak. A nagy izgalommal megindult választási küzdelem ugylátszik csöndes akkordban ér véget, mert a késő délutáni órákig érkezett jelentések szerint sehol komolyabb incidens nem fordult elő és a választások mindenütt a legnagyobb rendben folynak. A kormány a választások napjára a legszigorubb intézkedéseket léptette életbe, amelyek igen gyakran a közvélemény szabad megnyilvánulása elé is bizonyos korlátozásokat gördítettek.

Szavazás nemzetiségek szerint?

Igy például a kolozsvári rendőrprefektúra tegnap rendeletet bocsátott ki, amely a szavazás „zavartalanosságának” biztosítása érdekében úgy intézkedett, hogy a köztisztviselők reggel 7 és 10 óra között szavazzanak le, utánuk pedig 10-től 12-ig a román, 1-től 5-ig a magyar, 5-től 7-ig a zsidó nemzetiségű szavazópolgárok kerüljenek sorra. 7-től a szavazás lezárásáig pedig a többi nemzetiséghez tartozó szavazók járuljanak az urnák elé, valamint azok, kik a többi kategóriákból lemaradtak.

Ez a rendelet, nyilván azt a célt is akarta szolgálni, hogy a szavazás titkosságának nyílt megsértése nélkül, mégis meg lehessen hozzávetőleg állapítani, hogy nemzetiségek szerint hogyan oszlottak meg a kiadott szavazatok. A kolozs megyei központi választási iroda elnöke azonban a rendőrprefektúra rendeletét törvényes hatáskörébe utközőnek deklarálta s utasította az összes alája rendelt szavazatszedő szekciók elnökeit, hogy azt ne hajtsák végre s a polgárokat jelentkezésük sorrendjében nemzetükre és foglalkozásukra való minden tekintet nélkül szavaztassák le. A kolozsvári szavazás ilyen értelemben zavartalanul folyt le.

Az első választási jelentések

A vidékről érkezett jelentések szerint a délelőtti és kora délutáni órákban a szavazók a választások iránt igen csekély érdeklődést mutattak. A városokban a szavazási idő első hat órájában a választóknak alig egyegyede adta le szavazatát.

Kolozsváron is a legteljesebb rendben és nyugalomban, minden zavaró incidens nélkül telt el a választás napja. A belvárosi szavazóhelyiségek előtt a délelőtti folyamán még élénk érdeklődés mutatkozott, de általában megállapítható, hogy a város polgársága meglehetősen közönyt viselkedett a választásokkal szemben. A délelőtti érdeklődés ugyanis délutánra teljesen megcsappant, úgy hogy alig 5-10 percenként járult egynehány szavazó az urnák elé. A legtöbb szavazóhelyiség ásitozott az unalomtól a délutáni órákban és így a választási elnökök este 8 órakor lezárták a szavazásokat. Átlag minden szavazóhelyiségben 800-1000 polgár adta le szavazatát.

A belügyminisztérium sajtóirodája ma délután a következő kommunikét adta ki: Ma reggel megkezdődött az egész országban a kamarai választás. Az eddig beérkezett jelentések szerint az egész országban rend és nyugalom uralkodik. Incidens sehol sem fordult elő. A kormány megtett idejében minden intézkedést, hogy a rendet biztosítsa.

Az „Adeverul” írja: A fővárosban a délelőtti folyamán a szavazás a legnagyobb rendben folyt le. A főutcákon mindenütt katonai őrzéjratok cirkálnak. A választási helyiségeket katonai kordonok veszik körül.

E lonzéki sérelmek

A fővárosba vezető utakat elzárták és így se be, se ki nem lehet jutni Bukarestből. A karhatalmi osztályok felett közvetlenül a belügyminisztérium rendelkezik. A csendőrlaktanya udvarán készültségek vannak. Délig semmilyen rendzavarás sem fordult elő.

Az ellenzéki lapok a hivatalos jelentéssel szemben több választási atrocitásról adnak hírt. Egyes regáti helységekből antiszemita tüntetések voltak, azonban a karhatalom mindenütt idejében közbelépett.

A „Romania” jelentése szerint Ilfov megyében több választókörletben nyitott kabinok-

Uj agrárreformot tervez a kormány

Az a burkolt, de köztudomásu hatalmi harc, amely Averescu tábornok kormányra jutása óta a néppárt és a liberálisok között folyamatban van, politikai térről most ugylátszik gazdasági tere is áttölődik. A kormány nagy agrárreformot tervez. Előkészületben van egy agrár bank létesítése, amely az állammal kooperálva

Milyen engedményeket tett a kormány a kisebbségeknek

Bukarest, május 25. Az utóbbi napokban számos támadás érte a kormányt ama engedmények miatt, amelyeket a kisebbségeknek részben megígért, részben megadott. A kormány egyik számottevő tagja a Rador távirati iroda utján a következőket válaszolta a támadásokra:

— Azok a támadások, amelyekkel bennünket a kisebbségi kérdésben elhalmozunk, a legélesebb ellentmondásban állanak egymással. A liberális kisebbségek javára a nemzetipárti és parasztpárti lapok e vádon kívül képmutatással is vádolnak és azt mondják, hogy csak választási érdekek vezették a kormányt ezeknek az intézkedéseknek megtételére.

— Mindezek a támadások és bírálatok épp annyira tévesek, mint érdekeltek. A jelenlegi kormány a kisebbségekkel kötött régi paktum elveitől vezérelve, — amely elveket egyébként a liberális párt is már magáévá tette a községi választások idején, tehát a kormányról távo-zása előtt — több rendeletet adott ki, mert nem akart késlekedni a kisebbségi problémák megoldásával, mint azt Maniu pártja tette.

— Ezek az intézkedések közigazgatási, egyházi és iskolai természetűek.

Ami a közigazgatást illeti, elrendeltük, hogy a kisebbségek nyelve az állami hivatalokban használható legyen mindenütt, ahol az illető kisebbség a népesség túlnyomó részét képezik. Megtettük ezenkívül azt az intézkedést is, hogy a községi közigazgatásban a kisebbségek számarányukhoz képest képviselve legyenek.

— Az egyházi kérdésben elrendeltük, hogy mindazok a kisebbségi egyházak, amelyek eddig is a fiskus segítségével hajtották be hivaikre kivetett adóikat, ezután is igénybe

vehetnek az állam közegeinek közreműködését. Az előző kormány visszautasította ezt a közreműködést azért, mert az egyházak felemelték hivaik adóját az előző évekhez képest. Mi beláttuk, hogy a drágaság szükségessé tette ezt az adóemelését, hogy az egyházak feladatainak megfelelőhessenek és mint értesülők, az egyházi járulékok beszédese azóta már nagyrészt meg is történt.

A nagyváradi választás

Nagyváradról jelentik: Reggel hét órakor a legnagyobb rendben kezdődött meg Nagyváradon a választás. Rendőrpátrullok és katonai őrszemek lepték el az utcákat, a párhelyiségekben nagy élénkség uralkodott. Nyolc órakor reggel megkezdődött a szavazás. Hét szavazókerület van Nagyváradon. A szavazás nagyon lassan indult, tíz óráig mindössze 800-900-an szavaztak le összesen. Délután két óráig pedig négyezerre emelkedett a leadott szavazatok száma. Este hat óráig 7500 ember szavazott le. Sehol semmi rendzavarás nem történt. Több körzetben kontestációt jelentettek be, mert a falusi és a városi dolgozók blokkjának az ötszáz méteres ugynevezett választási zónában is voltak plakátjai felakasztva.

Uj agrárreformot tervez a kormány

hitellel látna el a kis- és középgazdákat. Intézkedések készülnek a mezőgazdasági termények standardizálására, a mezőgazdák kötelező oktatására vonatkozólag. Garoflid fölmvelésügyi miniszter készíti elő a reformokat, amelyek a néppártot fogják előtérbe állítani, szemben az ipari és pénzügyi jellegű liberális párttal.

Milyen engedményeket tett a kormány a kisebbségeknek

— Ami végül az iskolakérdést illeti, igaz, hogy csak provizórikus intézkedést tettünk, azonban ezért nem vagyunk gyanusíthatók sem kétszinteséggel, sem pedig a román érdekek eláralásával.

— Visszaadtuk azoknak az iskoláknak a nyilvánossági jogát, amelyektől ezt az előző kormány elvette olyan indokokkal, amelyek — meg kell mondanom — nem vették eléggé alapos vizsgálat tárgyává. A választott mód az egyetlen lehetséges intézkedés volt, hogy ne sujtassanak igazságtalanul a tanulók ezrei és megadjuk nekik a lehetőséget tanulmányaik folytatására. Ebben az iskolaévből már nem változtathattuk meg ezeknek az iskoláknak a tanterveit sem, mert egy hónap alatt ilyen rendelkezés úgy sem vihető keresztül.

— Az az intézkedés tehát, amelyet a nyilvánossági jog visszaadásával együtt eszközöltünk, mely szerint az iskolai tantervek is provizórikusan változtatlanul megmaradnak, az adott helyzetet szükségességéből természetesen meg kell tartanunk. Elvi elhatározásunk, hogy a jövőben nem fogjuk súlyosbítni a kisebbségi és felekezeti iskolák helyzetét és ezeknek az intézményeknek érdekeit összhangba kívánjuk hozni a román állam érdekeivel, biztosítva a legszorosabb és legösszintébb együttműködést.

Az olcsó árak a déli és az esti üzleti órákban veszélyes tolongást okoztak. Ennek elkerülése végett délelőtt 8 és 10, valamint délután 3 és 5 óra között 5% árkedvezményt ad Sipos harisnya, keztyű, női fehérnemű és rövidaru üzlete. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8 sz. Kiváló tisztelettel: Eugen Sipos, Cluj

ZSIDÓ KÖZÉLET

Az „Ezra“ orvosgyűlése

Szépszámu hallgatóság előtt folyt le vasárnap az „Ezra“ orvosgyűlése, melyet dr. Stern Vilmos, volt tanársegéd, rövid elnöki megnyitása vezetett be. Ezt követte dr. Leitner Falöp, volt egyetemi tanársegéd, a Hirschsprung-féle betegségről tartott előadása. A dr. Leitner által ismertetett klasszikus eset történetében a betegség összes jellemző szimptomái is szerepelnek. Így elsősorban a makacs opstipatio, a has puffadása, a belek adinamiája és ezeknek következménye: az általános legyöngülés, mely aztán a beteg halálát okozza. A betegség etiológiájára vonatkozó összes ismert teoriákat felsorolja és csatlakozik azon nézethez, mely a Hirschsprung-féle kór előidézőjének tartós akadályt tételez fel. Ez az akadályt, mely a sigma és a rektum által képezett szög helyén szokott lokalizálódni, okozhatja a bélrészetnek akár kongenitális, akár szerzett tartós elzáródása. A kolon kitérülését a tartós bélsár és gázipangás az általános tüneteket felszívódott toksikus anyagok okozzák. Az orvos legfontosabb teendője a betegség korai felismerése és az előbb említett akadály megszüntetése, a normális ürülés biztosítása. A betegség ebben a szakában kitérően gyógyítható. Később a terápia tünetei. Leitner dr. előadását kiegészítette dr. Herskovits Izidor ugyanorról az esetről készített anyag bevitelével készült szép röntgen felvétele. Ezután következett dr. Jakobi József és dr. Pártos Ervin, volt egyetemi tanársegédek epekő-gyűjteményének bemutatása. A szép gyűjtemény, melyet dr. Jakobi demonstrált, magában foglalja a bilirubin, koleszterin és a két anyagból álló vegyes, különböző nagyságu epekőveket. Ismerteti a kolelitiazis által okozott súlyos szimptomákat és a betegség lényegét, mely nem egyéb, mint az ephólyag gyuladása,

amely az ephólyagnak fájdalmas összezuzódását váltja ki. Majd rátér a köképződés alapokára vonatkozó két teoria ismertetésére. Az egyik a gyuladás okozta hámsejt-detritust tartja a köképződés magjának, a másik az ephólyag elváltozott vegyi viszonyait veszi alapul. A kolelitiazis belgyógyászati terápiája a feltétlen nyugalom, meleg borogatások és karlsbadi meleg gyógyvíz-kúra. Az epekővek sebészi uton való eltávolítása a legtöbb esetben gyógyuláshoz vezet. Eltávolozhatnak a

Bombamerényletet kíséreltek meg Radics ellen

(Belgrád, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pátekösdkor Radics népgyűlést tartott Karapcszova városában. Egy fiatalember bombát akart dobni Radicsra, azonban a löveg megakadályozta tettében. A merénylőt elfogták, aki vallatásánál elmondta, hogy Milics Slavkovnak hívják, újvidéki kereskedősegéd és azért akarta Radicot eltüntetni láb alól, mert szerinte Radics Jugoszlávia legnagyobb ellensége.

Abd el Krim megadja magát

Befejeséshez közeledik a marokkói háború

(Páris, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a háború, amely immár két éve folyik a rifkabilok csapatai és a francia-spanyol hadsereg között, úgy látszik befejezéséhez közeledik. A rifek hősiessége és vakmerő elszántsága nem tud ellentánni az ujonnan nagy felkészültséggel megindult francia spanyol hadműveleteknek és a maroknyi nép szabadságküzdelme megtörtött az európai hadtestek túlsúlya alatt. Fezből érkező táviratok szerint Abd el Krim csapatai rendetlen tömegekben menekülnek. Számos törzs, amelyet Abd el Krim engedelmességre kényszerített, felhasználva a marokkói zavaros helyzetet, sietve meghódolt a diadalmas francia csapatok előtt. A súlyos veszteségekhez, amelyeket Abd el Krim csapatai szenvedtek, még hozzájárul az is, hogy a háboruban teljesen elszegényedett lakosságot nagymérvű tifuszjárvány sújtja. A rifterületeken teljes anarchia uralkodik s jellemzi a helyzetet az, hogy a bennszülöttek, akik Abd el Krim hívó szavára lelkesedéssel indultak a szabadságharcba, az utóbbi napokban Abd el Krim lakóházát kifosztották és teljesen kirabolták.

A háború befejezése rohamosan közeleg és a napokban várják annak bekövetkezését. Párisi hivatalos körök valószínűnek tartják, hogy nem lesznek béketárgyalások, hanem a súlyos veszteségeket szenvedett Abd el Krim feltétlenül aláveti magát a franciák békefeltételeinek. Ezt a feltevést támogatja Abd el Krimnek Steeghez intézett levele, amelyben azt írja, tekintettel arra, hogy a francia-spanyol szövetséges csapatok előnyomultak, s a háború to-

kisebber a duxtus hepaticuson keresztül, vagy átfordulhat az a ritka eset, hogy a hasfalra képződött fistulán távoznak. A tárgyhoz hozzátartozik dr. Pártos Ervin, dr. Leitner Falöp, dr. Stern Vilmos, dr. Heller József. Ezt követte dr. Herskovits Izidor röntgenlemez bemutatása. Ezek között volt egy igen szép röntgenre gyógyuló csont-tuberkulózis, egy felvételen igen ritkán látható érelmeszesedés és egy osteitis deformans.

vábbi folytatására semmiféle remény nincs, a francia kormány ismert nagylelkűségére bizza magát.

London, május 24. (Rador) Tangeri jelentés szerint Abd el Krim proklamációt intézett a rif törzsekhez, mely szerint erőforrásai kimerültek és szabad választásukra bizza, meghódolnak-e franciáknak és a spanyoloknak, vagy pedig vele együtt az utolsó csepp vérgé védekeznek.

Páris, május 25. Ma délelőtt minisztertanács volt, amely Abd el Krim május 22-én kelt levelével foglalkozott, amelyben a marokkói vezér kéri az ellenségeskedések beszüntetését. A minisztertanács tekintettel arra, hogy Abd el Krim levele nem tartalmaz semmiféle precizitást és garanciát, nem szűteti be a hadműveleteket.

Briand a minisztertanács után kijelentette az újságíróknak, alaptalan az a hír, hogy a kormány a parlament újbóli megnyitása alkalmával lemond.

Csomagoló celuloza

Képviselő és lerakat

Hartig & Hienz
Cluj-Kolozsvár

Akiba

Irtá Giszkalay János

A megszállott, a szomjuhozó lélek ösztönös ráérzésével érezte meg a Mózesi Ötkönyvben a zsidó nemzeti energiáknak kiapadhatatlan örök kuforrását és ettől a megérzéstől már csak egy lépésnyi távolságban volt az a felismerés, hogy a zsidó nemzeti lényeg szempontjából csak az lehet fontos, ami az Ötkönyvben leli magyarázatait. Ez a megismerés különben is általános volt az akkori zsidóságban és ennek a megismerésnek praktikus átértékelésével már találkoztunk egyszer: a gimzobeli Nachum törvénytárgyainak magyarázataiban. Ez a tudós (Akiba első tanító-mestere) volt az, aki az első bátorlalan lépéseket tette abban az irányban, hogy az írott Tanító függetlenül keletkezett Haláchákat logikai összefüggésbe hozza az Ötkönyvvel. A hallgatólagos elgondolás az volt, hogy csak az a halácha, csak az a jogszokás tarthat igényt örök érvényű törvényerőre, amelyet valamely Mózesi rendelkezéssel lehet magyarázni, vagy indokolni. Csak nagyon kevés esetben volt ez lehetséges, mert hiszen tudjuk, hogy a haláchák többnyire a praktikus élet által kitermelt jogszokások voltak, melyeket utólag nem mindig lehetett a Mózesi törvények lényegéből leszármaztatni: éppen azért, mert a Mózesi törvényektől függetlenül keletkeztek. Amde Akiba, a Biblia szerelmese, a szerelmes lelkek szerelenségével, a végső konzekvenciáig vitte ezt a megismerést. Az ő ösztönös meggyőződése és logikai elgondolása ez volt: A Biblia az örök törvénynek, isten akarata inkarnációja: Szent könyv. De ha szent könyv, akkor nemcsak tartalmában, nemcsak benső lényegében az, hanem minden szavában, minden mondatfűzésében, sőt minden betűjében is az. A Mózesi Ötkönyvben

nemesak a nyilvánvaló tartalomnak, hanem minden írásjelnek, minden nyelvtani formának, minden mondat szerkezetnek, minden betűnek súlya, jelentősége benső értelme és rejtett célzata van.

Amint ez a rajongó, szerelmes megismerés urra lett Akiba lelkén, a Haláchák Mózesi kontinuitása biztosítva volt. Mert nem volt az a Tórából függetlenül keletkezett jogszokás, amelyet a Tóra egy-egy (értelmileg sokszor teljesen távol álló) mondatából, kifejezéséből, szófordulatából, nyelvtani formájából egy-egy jelentéktelen ragból, kötőszókból, betűből interpretálni ne lehetett volna.

Akibanak ez a törvénytárgyáló módszere valósgos konsternációt keltett a kortársak között. Sokan — a szárazjózanságu tudósok — nyíltan elvetették ezt a merész módszert, de a nép, az akadémiai és a javnei Szanhedrin túlnyomó többsége, elkáprázva, boldog megvilágosodással és szinte új kinyilatkoztatásként fogadták Akiba tanítását. Amint hogy valóban is úgy van: új kinyilatkoztatás volt ez, valaminek föltárása, ami eddig ösmertelen volt. Ez a valami nem egyéb, mint az, amit a manapság lelkiösmeretlenül felületessé szülő igével „talmudi belémagyarázásoknak“ szoktak nevezni. Ezt a gonosz szót a felületesség, a tudatlanság, az emberi értelmetlenség és a lényegét látni nem tudás szülte meg. Mert azok a „talmudi belémagyarázások“, „szószálhasogatások“ és ami minden egyének még nevezik őket, legföljebb csak külső megjelenésükben azok: a lényegükben azonban egy nagy, mély, örök igazság az, hogy bármennyire is függetlenül keletkeztek haláchák, jogszokások, — ha egyszer a zsidó nemzeti energia termelte ki őket, akkor eredendő és szétválaszhatatlan logikai és tartalmi

összefüggésben kell, hogy legyenek a zsidó nemzeti energiák örök kuforrásával, a Mózesi Ötkönyvvel. Ugyanaz a néplélek termelte ki mind a kettőt: a néplélek, az örök zsidó lényeg szétválaszhatatlanul egyékapcsolja őket — ha sokszor a föltélesen néző szemnek láthatatlanul is. Ez a benső értelme, mélyeséges igazsága Akiba szimbolikus, filológiai, szavakba és betűkbe életet öntő „szószálhasogató“ talmudi belémagyarázásainak.

Akiba tanítása szinte egy csapásra megoldotta a nemzeti reorganizációs törekvések egyik legsúlyosabb problémáját. A gyakorlatban levő zsidó jogszokások szentesítést és minden zsidót kötelező törvényerőt nyertek azzal, hogy a Biblia lényegéből vagy akárcsak szavaiból is lehetett leszármaztatni őket. De ennek a tanításnak még másodlagos súlyos konzekvenciái is voltak. A javnei Szanhedrin nem csak törvénytárgyáló és törvényregisztráló, hanem törvényhozó testület is volt. Említettük már, hogy miben állott ez a törvényhozás. A Biblia két vagy több törvényének egybevetéséből logikai következtetéseket vontak le és ezeknek a következtetéseknak végső eredője egy-egy újabb jogszabály vagy törvény lett. Azonban ez a törvényforrás nem volt kiapadhatatlan és azonfelül is, a praktikus életviszonyok szempontjából jó részének nem volt gyakorlati jelentősége. Említettük, a papi törvények példáját. Az a veszély fenyegetett, hogy a zsidó jog, mint valami fejlődésre nem képes, a gyakorlati élet igényeivel lépést tartani nem tudó archaikus kulturdokumentum pusztá teóriává, szobatudósok teoretikus vitatárgyává fog merevedni és ennek következtében az egyre fejlődő, egyre újabb jogi korlátokat igénylő praktikus élet kénytelen lesz más irányba, esetleg nem zsidó irányba orientálódni.

(Folytatása következik.)

A szerelmes Pá Belgrád

(Belgrád, május 25. A tudósítójától.) Az Orient expressz vonat szerdán hajnalban egy jőlöltözött és fiatalember felkeresett a vonat egyik detektívét s ott a egyik detektívhez be: Pangalos vagy titkosrendőr nagy meglepetteljes állásban kérdezték a titkár nevének viselőjét.

A fiatalember azt a kért, hogy Jugoszlávia területén vizuma van, engedjék meg, hogy Belgrádban leszállhasson és tölthessen.

A különös kérésre a titkár azt mondta, hogy a belgrádi hatóságok fogja Pangalos vonat beérkezését a belgrádi hatóságok Pangalosnak nevezett egyenesen a vasuti komiszió felmutatta diplomáciai utasítást, hogy Pangalos görögnek a fia.

Pár perc múlva a pályán egy hatalmas Renault Pangalos és egyenesen a vonat. Az autó annál a Tripsics Retta, a Görögországgal azelőtt kiutasított lány lakik.

Emlékeztet, hogy megérkezett Tripsics Retta, a Pangalos akkori miniszter Görögországból azért, mert meg a miniszterelnök fiával naggyal. Az érdekes szerelmes világsajtót és a szorban állandóan várta szorban, akitől az egész idő alatt támogatást kapott.

A fiatal Pangalos megérkezését küldte fel a lánytente be. Tripsics Retta azonban és hatalmas örömmel. Táncolni, ugrálni kezde gyönyörű briliáns karóval. A fiatal Pangalos megérkezését az öltöztető szorban, azonnal az autóban a fiatal Pangalos eszékes csókot dobogtak. Az autó elhagyta — mint később az utas megállapította — Tripsics Retta egyik vendégében megérkezése híre már a kora reggelen Belgrádban és az újságírók szerelmes párt. Elsősorban ez fordultak felvilágosításra vonatkozóan. Említettük, hogy fogalmunk nincsen a fiatal Pangalos Belgrádban egyik követési tanácsos és mondással titkolt el a fiatal Pangalos.

— Az valószínűleg igaz, hogy a fiatal Pangalos, akkor Belgrádban.

A követés egyik tisztségviselője az ezalkalommal, hogy a fiatal Pangalos véleményét nyilvánítsa a követéséről. A Tripsics Retta már hűlt helyét találták és csak annyit tudtak megmondani, hogy ott jártak délelőtt.

Este végre megjelent a fiatal Pangalos, Tripsics Retta és Spiridon végre megérkezett az a konfui belgrádban rejtegette Tripsics Retta sikkasztási védők a fiatal Pangalos kormány. Pangalos fiatalember, szénfekete hajú és a szeme kék. Az a fiatal Pangalos kérdésekkel halmozták a fiatal Pangalos.

Pangalos kijelentette, hogy a fiatal Pangalos küldetésben, a fiatal Pangalos fog Londonba a fiatal Pangalos Tripsics Retta.

A szerelmes Pangalos-z-fiu Belgrádban

(Belgrád, május 25. Az Uj Kelet tudósító-ától.) Az Orient expressz hálókocsijában, amikor a vonat szerdán hajnalban Belgrád közelébe ért, egy jólöltözött és diplomáciai utlevéllel bíró fiatalember felkereste a detektívek fül-fülszállójánál az egyik detektívnek így mutatkozott be: Pangalosoz vagyok!

A titkosrendőr nagy meglepetéssel és tisztázatlan állásban kérdezte meg a görög detektív nevének viselőjétől, hogy mi a korszaka.

A fiatalember azt a kérését adta elő, hogy a Jugoszlávia területén átutazásra jogosító utlevél van, engedjék meg neki kivételesen, hogy Belgrádban leszállhasson és néhány napot itt tölthessen.

A különös kérésre a detektív azzal válaszolt, hogy nincs jogában a szokástól ennyire kedvezményt adni senkinek, de megengedte, hogy a belgrádi vasuti komiszáriussal közösen fogja Pangalosoz hiváságát. Amikor a vonat beérkezett a belgrádi pályaudvarra, a fiatal Pangalosznak nevező utas a detektívvel egyenesen a vasuti komiszáriátusra ment, ahol bemutatta diplomáciai utlevelét és igazolta, hogy ő Pangalosoz görög köztársasági elnök fia.

Pár perc múlva a pályaudvar kiszállási oldalán egy hatalmas Renault-autóba vágta magát Pangalosoz és egyenesen a Kosovska-utca házáig ment. Az autó annál a háznál állt meg, ahol Tripesics Retta, a Görögország területéről két hónappal ezelőtt kiutasított dalmát származású ifjú lány lakik.

Emlékeztet, hogy márciusban Belgrádba érkezett Tripesics Retta, aki elmondta, hogy Pangalosoz akkori miniszterelnök kiutasított a Görögországból azért, mert titokban eljegyezte magát a miniszterelnök fiával, Pangalosoz fregattadmirálggyal. Az érdekes szerelmi história bejárta az egész világsajtót és a szép Retta azóta Belgrádban állandóan várta szerelmese megérkezését, akitől az egész idő alatt leveleket és anyagi támogatást kapott.

A fiatal Pangalosoz megérkezésekor az autó előjárt küldte fel a leány lakására, hogy jöjtsen be. Tripesics Retta éppen öltözködés közben és hatalmas örömjongással fogadta a fiatal Pangalosozt. Táncolni, ugrálni kezdett boldogságában a gyönyörtől briliáns karkötőjét azonnal odaadta a fiatal Pangalosoznak.

Pár perc múlva Tripesics Retta az utcán állt, azonnal az autóba ugrott és a viszontlátásnál esedékes csókok elcsóttanása után elment. Az autó elhagyta a város területét és mint később az újságírók nyomozása megállapította — Topcsiderbe hajtottak, ahol az egyik vendéglőben meguzsonnásztak. A látogatás híre már a kora reggeli órákban elterjedt Belgrádban és az újságírók lázasan hajszolták a szerelmes párt. Elsősorban a görög követség fordultak felvilágosításért Pangalosoz holttartózkodására vonatkozólag. A követségen kiutasították, hogy fogalmuk sincs arról, hogy a fiatal Pangalosoz Belgrádba érkezett volna, az egyik követségi tanácsos pedig ezzel a humoros mondással ütötte el a kérdést: — Az valószínűleg így lehet: ha Paeics az Abbáziában, akkor Pangalosoz fia Belgrádban.

A követség egyik tisztviselője nem mulasztotta el az alkalmat, hogy felettébb lovagiatos véleményét nyilvánítson Tripesics Retta erkölcseiről. A Topcsiderbe kiszállt újságírók már hűlt helyét találták a szerelmes párnak és csak annyit tudtak meg, hogy Pangalosozék Belgrádban ott jártak délelőtt.

Este végre megjelent a Páris-szálló éttermében a fiatal Pangalosoz, Todorovics ügyvédnek, az elhíradás Spiridon védőjének társaságában. Megkérdezte az a korfui bankár, aki egy időben a fiatal Pangalosoz rejtegette Tripesics Rettát és akit az elhíradás sikkasztási védek alapján kér hiszni a görög kormány. Pangalosoz elegrás megjelenésű fiatalember, szénfekete haja, jellegzetes sasorra van és a szemek kék. Az újságírók körülfigyelték a kérdésekkel halmozták el.

Pangalosoz kijelentette, hogy Párisba utazik hivatalos küldetésben, a honnan egy görög detektív fog Londonra vezetni. Ahogy az újságírók Tripesics Rettára tereltek a szót, Pen-

galosoz rendkívül szigorú tekintettel, méltatlankodva így válaszolt: — Ez tisztára az én privát ügyem, kérem az urakat, ne is érdeklődjenek erről. Különben is, ne tessék nagy feltűnést csinálni, mert a papa haragudni fog nagyon, ha megtudja...

A lovagias tartózkodást tanúsító Pangalosozszal folytatott beszélgetés után az újságírók

felkeresték Tripesics Rettát is, aki a szálloda előtt az utcában ült. A boldog szerelmes minden kérdésre csupán ennyit válaszolt elcsukló hangon: — Megjött! Megjött!

A belgrádi rendőrigazgatóság engedélyt adott Pangalosznak, hogy két napig Belgrádban tartózkodhasson, azután folytassa útját Párisba.

Közvetlenül a választások után átszervezik a kormányt

Bucuresti-Bukarest, május 26. Hivatalos helyről közlik, hogy a választások után a kormányt újjaalakítják. Az újjaalakítás minden bizonnyal június 15-ike előtt meglesz. Coanada tábornok a szenátus elnöke lesz és a kereskedelmi tárcát Manoilescu veszi át. Cudalbu igazságügyminiszter a kamara elnökévé lesz megválasztva, míg Hanibal Teodorescu jelenlegi fővárosi polgármester átveszi az igazságügyminisztériumot. Petrovici közoktatásügyi miniszter lesz és Negulescu jelenlegi közoktatásügyi miniszter Trancu Jasi munkaügyi tárcáját veszi át. Trancu Jasi főpolgármester lesz. Ha Mehedinzi vállalja a közoktatásügyi tárcát, úgy Petrovici közoktatásügyi miniszter lesz. Groza Péter az erdélyi minisztérium vezetését veszi át, melyet a kamara megnyitása után közvetlenül ismét újjaélesztenek.

A „Lupta“ szerint a kormány átalakítását Braianu Jonel egyenes óhajára kénytelen Averescu keresztülvinni.

Egyébként a marghilomanisták akciót indítottak Meisner volt pénzügyminiszter kamarai elnöké megválasztása érdekében. Különösen azzal érvelnek, hogy jelenleg a moldvaiaknak egyetlen képviselőjük sincsen a kormányban, holott eddig ez az országrész mindig megfelelő helyet kapott a kormányokban.

Németország nyugtalan pünkösdjé

Nagy fajvédő- és kommunista-tüntetések voltak a német nagyvárosokban

(Berlin, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Németország izgalmas pünkösdi ünnepeket élt át az idén. A jobboldali és baloldali frontarcosok szervezetei egyaránt hatalmas manifesztációkra készültek, amelyeknek székhelyei Berlin és Düsseldorf volt. Berlinben különösen a vörös frontarcosok felvonulása okozott nagyobb emóciókat a lakosság körében. Sajtójuk utján a kommunisták már napokkal ezelőtt hirdették, hogy százezrek tüntető akar végigvonulni Berlin főbb utvonalaiban, hogy ezzel is megmutassák, milyen tömegek állanak a kommunista eszmék szolgálatában. Középnémetországból különvonatok egyre ontották a német vörös frontarcosokat és a berlini politikai rendőrség nagy készenléttel dolgozott a rend fenntartásán. A parancs úgy szólt, hogy minden zavargást haladéktalanul és kimélettlenül már csirájában el kell fojtani. Az összes szabadságolt tisztviselőket szolgálatra rendelték be és a legénység közül

egyetlen egy sem maradt otthon. Pünkösdi szabadságot a rendőrség egyetlen tagja nem kapott és a már kiadott szabadságolási engedélyeket is visszavonták.

Düsseldorffban a „Wehewolf“, „Wiking“ frontarcos szervezetek és az „Olympia“ sportegyesület vonultak fel. Minthogy a közeli ipari vidékeken a vörös frontkämpfer szervezetek nagyszámban vannak képviselve, ők is felvonultak Düsseldorfba ellentüntetés okából. A rendőrség azonban a vörösök felvonulását azzal az indokollással tiltotta be, hogy nyilván összeütni akarnak a polgáriakkal, különben nem kérték volna a Hindenburg bástyához való felvonulást, amelyet, mint történelmi helyet tudvalevőleg a jobboldaliak szoktak felkeresni. Ez a tilalom annyira felháborította a kommunistákat, hogy a pünkösdsöt megelőző napokon is már több helyen összeütköztek a polgárokkal.

Nádossy és Windischgrätz versenyeznek a főbűnösség vállalásában

A hét közepén hirdetik ki az ítéletet a frankpörben

Budapest, május 25. A frankhamisítási per elsőfoku tárgyalásának ma zajlott le utolsó fejezete. A vád és védőbeszéd után a vádlottak tették meg nyilatkozataikat. Nagy érdekessége a nyilatkozatoknak, hogy Nádossy és Windischgrätz szinte túllépték egymást a bűnösség vállalásában. Nádossy nyilatkozott elsőnek a vádlottak közül.

— Érzem és állítom, hogy bűnös vagyok, de az ügyészség által hangoztatott és a btk. paragrafusaihoz utaló cselszövegeket nem követtem el. Érzem felelősségem teljes súlyát, azért nagy lelki nyugalommal várom a bíróság ítéletét. A főtárgyalás adataiból a bíróság meggyőződhetett róla, hogy vádlott-társaim legnagyobb részét azért vállalkoztak az akcióban való részvételre, mert megnyugtatták őket az, hogy annak az élén én állok. Vádlott-társaim bennem bízva követték el azt, amivel az ügyész vádolja őket. Kérem a bíróságot, vegye figyelembe azt a körülményt, hogy én vagyok az egészért a felelős. Talán elbírom az ítéletet, amelyet rám rónak, keresztényi alázatossággal, türelemmel, de megrokkadna testem és lelkem is okvetlen, ha vádlott-társaimra súlyos ítéletet rónának.

Windischgrätz emelkedik ezután szólásra és a következőket mondja:

— Emelt fővel várom a büntetést. Ugyanazt mondhatom, amit Nádossy. Tudatában vagyok, hogy mint politikusnak, nekem kellett volna áttekinteni cselszövedeteinknek következményeit. Én vagyok a legbűnösebb és minthogy büntetés kell, engem büntessenek meg legrigorúbban, hogy vádlott-társaimon könnyítsenek.

Hajt Lajos kéri a bíróságot, hogy a térképészeti intézet embereit bocsássák vissza állásaikba,

mert abban a hitben tették, amit tettek, hogy felülül jövő intenciót szolgálnak. Kurtz Sándor, Gerő László hasonló szellemben szólalnak fel. A térképészeti intézet több embere és Rába ártatlanságukat hangoztatva, felmentésüket kérik. Andor Endre, Schwetz Tibor, Winkler és Olchváry nem élnek szófajjogukkal. Szörcey József hangoztatja, hogy nincs büntény, mert hiányzik a bűnözési szándék. Nyilatkozatát így fejezi be:

— Egy új vértelen világháború volt ez, amelynek a frankpör egy balsikerű hadművelet.

Az ítéletet a következő napokra, a legjobb esetben szerdára, de minden valószínűség szerint csütörtökre várják. Julius végére a táblai ítélet is meg lesz, mert Magyarország érdeke, hogy a frankpört mihamarabb nyugvóponttra juttassák.

A lábát

ha fáj,
ha hipállik,
ha izad,
ha könnyen fárad,
ha bőrkeményedése van, kezelje

PODOL-lal

mindezeket biztosan és tökéletesen gyógyítja **Ára 35 L.** Kapható gyógyszer-tárakban, drogeriákban.

Elővadás

Meghitt régi ismerősöm így szólott hozzám valamelyik napon:

— Önnek ki kell kóstolnia egyszer egy fürdői elővadásot, amely tart május tizenötödől június tizenötödig. Pünkösdkor erre alkalom nyílik és én elviszem önt Bizusa fürdőre. Iróembernek elvégre hasznára lehet egy ilyen élmény.

Kiszámítottuk, ha Kolozsvárról elindulunk reggeli hét órakor, tíz óra körül már az elővadás színhelyén lehetünk. Hat óráig minden élmény el lesz intézve és a friss tavaszi levegő bomba étvágyat fog hozni a vacsorához.

Ez az ügy annak rendje és módja szerint ki volt tervezve, az autó rendbehozva, előre nem látható akadályokkal szemben pedig az ember javíthatatlanul optimista.

Azonban tervezéskor még nem gondoltunk arra, hogy a választást megelőző napokon nem fognak bennünket hagyni csak úgy mir nix dir nix végigcikázni a Szamosmentén. De ez leküzdhető akadály. Az ember fölmeleg a prefekturára és a sok utazási engedélyt kérő között szidalmak és gyöngébb horzsolások árán eljut a titkári, vele félórai vitaközös után és a leglehetősebb indoklások felsorakztatásával végül megkapja a pecsétes írást.

Am ez az írás sok minden alól nem mentesít.

Mindenekelőtt nem mentesít az alól, hogy nyolc óra helyett ne tíz óra induljunk el a városból. A certifikatba ugyanis egy negyedik utast is beíratunk, aki azonban elmaradt. Félóra mult el a tanakodással, vajjon nem lesz-e kellemetlenségünk amiatt, hogy a járműben nem találhatók föl ugyanazok, ugyanannyian, mint az írásban.

A Hóstat végén, a vámnál rendőrtisztviselő és csendőr vizsgálta meg az autót. Igazoltatás után udvariasan köszöntenek bennünket, még egyezzer végigsepernek nézésükkel a kocsi belsejében, mince-e propaganda benne, a csendőr jelt ad, indulhatunk.

Minden község határán ugyanez az eljárás, azaz a különbséggel, hogy itt-ott a fehér igazoló lap helyett pirosat követelnek és figyelmeztetnek, hogy Dessen ne mulasszuk el megszerezni az élékébb színű igazolványt, mert onnan feljebb új fejezet kezdődik.

Számunkra azonban az új fejezet Apahidán kezdődött, az utkanyarulatnál, Pál Ábrahám bátyánk boltja előtt. Itt szegyet nyelt a hátsó kerék gummiabroncsa és összeomlott mint kigyó, akinek beleit kitaposták. És ahogy szakértő szemmel nézzük a defektet, látjuk, hogy bizony a benzintartályból, négy-öt helyen vékony sugárban ömlik az automobil lelke. Gyorsan nagy fazekakat a tartály alá! Közben láttuk, hogy ólomporral hiába tömögatjük a tartály bádorgfalát, amelyet felugró kövek irtózatossá erővel behorpasztottak egy helyütt. Nem volt mit tenni, üstfoltozáshoz kellett vinni a sérült tartályt, ami a csélhoz való jutást kerek három órával odázta el.

Tisztelem, becsülöm Apahidát, de ünneplő semmivére mégsem találok különösen alkalmasnak. Am az idő eljár, cserebogár, sárka cserebogár és autók kétóra felé könnyen és vigan reptül a dus zöld és erdős hegyeknek abban a pompás panorájában, amit összedült parasztházak és esendő kastélyok szánalmassága zavar helyenkint.

Igazoltatás, hatósági figyelmeztetés, áhítatos nyugalom a falvakban, az ég horizontján azonban valamely nyugtalanító játéka a felhőknek. Kényelmetlenül, hófehér és barna felhődarabok omlanak egymásra, tépik és hajszolják egymást, várandó nagy dolgok elé futunk. A soffér is megérzi és a lehető legnagyobb gyorsasággal iramodik ki ebből a zónából. Dás felé tisztább az ég, ez vigasztal.

De ismét defekt.

Rendbe hezzák; most meg a légtömlő sziszeg. Komolyabb hiba van, én és vendéglátóm kimegyünk az útra és meghagyjuk a sofférnak, ne várjon vissza, jöjjen inkább utánunk. Világ bajairól beszélgettünk, leheveredve az árok partján, ahol fák meg bokrok elfedik az eget. Csak akkor eszmélünk föl, amikor hús fuvallat borzong végig a hátunkon.

Nyugaton az ég pereme alól, rozsdás, széles felhőtömb hűmpölyög előre. Alatta zavaros homály, ott már seper a vihar.

Visszaigyekezünk a géphez, de feleuton elkap a zápor. Csaphodott és ütött, a tölgyek ágainyiváltak és didergő levelek furcsa ördögáncban rázták magukról az esőt. Itt-ott kisérteties recsegés; valamelyik fatörzs alól maradt a széllel küzdött harcában. A fekete felhő mind szélesebben és győzedelmesebben nyargal előre, mennydörgés kíséri útján és

nyugtalan tüzek hasogatják. Lenyűgözhetően erőszimbóluma, félelmetes, ábitatot keltő. Zsidó ember imát mond ilyenkor: Áldott légy, kinek ereje és hatalma betölti a világot!

Dombon álló ház eresse alá menekültünk és kutyákkal való viaskodásunk után innen néztük az égi háborút. Zsidó kocsis faszönnel megrakott alkalmatossággal állott az országuton, kia volt nézni szegényt, ahogy tehetetlenül vesztegelt a kocsi előtt, amelyről csurgott a fekete ló és szemmel láthatóan pusztult minden vagyona.

— A jiddis Leben, a verschwartzt Leben! — mondotta lemondással és nagy zsidó keserőséggel a pusztuló fekete árura való célrással.

Másfél óra múlva mégis rendbe jött a gépkocsi és esőben, nagy fősák közepette gázoltunk tova. Dás hosszabb stációnk volt, itt váltottuk ki a piros igazolványt és itt vártuk, hogy az idő kiderüljön és hogy a Szamos völgyének paradicsomi részében, amely Dástól Nagybanágyig elterül, gyönyörködhesünk. Nem volt szerencsénk, tovább kellett utazunk szitáló esőben és minden, ami érdekünkben történt, annyi volt, hogy utitársam mincha imájába börtette, hogy az Ur óvjon meg egy újabb defektől.

Az ima használt. Az uton egyre-másra találkoztunk lovaktól, parasztoktól vont kimerült autómobilokkal, mi azonban amennyire lehetett, átjutottunk a vízen, ami előtötte az utakat, sőt följobb átgá-

zoltunk a jégen is. Ebben a zónában jégeit seprát végig és a vihar torlaszként hozta elibénk a golyóhalmokat.

Végre bejutottunk Ilondára és a sötétben bejöttünk a fürdőtelepre.

Tolgy és fenyves nehéz illata fogadott. A vendégek az egyik villa terraszán lámpafényben kvarkterkáltak, két szál cigány húzta. Inspekciós utjáról a járás főbírája is betért a fürdőbe, szép arab Garibaldi-arcú férfi. Asszonyok az elővadásban még nem jöttek Bizusára.

Lefekvés előtt, hogy megtapasztaljuk a víz csodáját, megfürdöttünk. Az első csodát azzal miveltük, hogy mégis leszedte rólunk a sok sarat, ami szerszencsenné piszkított, a másodikat, hogy minden tagunkat áttüzesítette, úgy hogy a hidegben is nyitott ablak mellett aludhattunk.

Reggel kitarult ennek az áldott kis földnek minden pompája és megejtő szépsége, a kénes barnás-fehér patak vigan kigyózott a fürdőig, ahol közvényvel és májbajjal és csuzzal megvert emberek várokoztak, hogy a patak vize moossa le róluk a fájást.

Magamba szivtam teli tudóval a völgy levegőjét, hogy maradjon belőle itthonra is. Ezt a félórát élveztem az elővadásból. Ismét kocsit és napszemüveget hazafelé.

De a nap mintha guynocsan süttöt volna reánk Szabó Imre

„A cionizmus lényege és keletkezése”

Weinberger Nándor főtitkár előadása az E. Zs. N. Sz. vitaestélyén

(Cluj-Kolozsvár, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség szombat este lezajlott vitaestélyén Weinberger Nándor főtitkár tartott előadást. „A cionizmus keletkezése és lényege” címen. Az előadást Ausländer Lajos alelnök nyitotta meg, akinek rövid bevezető szavai után előadó ismertette azokat a történelmi adottságokat, melyek a cionizmus gondolatát a zsidóságban kialakították.

— A modern cionizmus keletkezése, — mondotta előadó, — csak a gettófalak leomlása után keletkezhetett, jóllehet az óshaza iránti nosztalgia mindig ott élt a zsidó szivekben szinte, azóta már, mióta Titusz és Vespasianus hadai Jeruzsálemet elpusztították. A gettó leomlása után a zsidóság az asszimiláció túlzásában keresett menedéket. A fizikai és szellemi rabságból szabadult nép vad iramban vetette bele magát a kor minden politikai és kulturális mozgalmába, ami azt eredményezte, hogy a zsidó nép legjobbjai elfelejtették népi sajátosságait. Azt az országot tekintették otthonnak, amelyben éltek s nem is vágyakoztak el onnan.

— A népi megsemmisülés lett a legfőbb ideál. Az azonban, amit ettől a folyamattól vártak, nem valósult meg, mert a gazdanépek minden alkalmmal éreztették a zsidókkal, hogy ők csak idegenek és megtört emberek az országban. Az antiszemitizmus egyre nagyobb méreteket öltött és a zsidóság elleni gyűlölet Európa keleti országaiban véres pogromokban öli ki magát. De nyugaton is egyre mutatkozik a zsidóságelleni lézony, amely annál mélyebb és őszintébb, minél inkább igyekezik a zsidóság egy-egy rétege zsidó mivoltát eltüntetni. Csak természetes, hogy a megalázkodás a finomabbérései zsidókat nem elégíthette ki s akikben egy szírianyi önértzet és jellem volt, nem akart megmaradni ebben az állapotban. Minél inkább gazdaságodik a zsidóság a világi műveltség kincseivel, annál mélyebben ver gyökereket legjobbjában az a vágy, hogy sorsát önmaga irányítsa. Az Ignatiev-féle oroszországi törvények adnak alkalmat arra dr. Pinsker Leónak, egy orosz zsidó orvosnak, hogy „Autoemancipáció” című művében megállapítsa, illetőleg analizálja az antiszemitizmus okait, amelynek konkluziójaképpen megállapítja, hogy a zsidó lényegesen különbözik a befogadó népektől s a zsidó-gyűlöletet — ezen a különbségen kívül főleg az idézi fel, hogy a zsidóságnak

nincs hazája s így nincs is módjában bántalmazásért megfelelő represszáliákat alkalmazni. Eppen ezért — írja Pinsker — a zsidókat épp úgy emancipálni és felszabadítani kell, mint a nőket és négerket. Egyetlen orvos van és pedig az, hogy a zsidók kezdjenek életet, mint önálló nemzet.

— Pinskernek nem adatott meg, hogy életéből világmozgalom bontakozzék ki. Ha Tivadarra kellett eljőnnie ahhoz, hogy megteremtődjék az aktív zsidó politika. Érdekes hogy Herzl sokkal inkább benne volt az asszimiláció levegőjében, mint Pinsker, jóllehet antiszemitizmus lényege előtt sem volt új dolga. A cionizmus gondolatát a Dreyfus-per erőltette meg benne, az a gondolat, hogyha a civilizált Franciaország is áldozatul eshetne a antiszemitizmus gyűlöletének, akkor a zsidóság megmentésére nincs más kivezető út, mint az önmaga népi felszabadítása. Herzl azonban nem elégedett meg a felismerés hirdetésével. Minden akadályon keresztül sikertült neki megteremtienie a zsidók politikai összekovácsolását.

— Hogy az eszme termékeny volt és talajba hullott, azt az 1897. évi Bazelbe összehívult első cionista világkongresszus ténye bizonyítja. Ez a kongresszus volt első demonstratív előja annak, hogy elmúlt az az idő, amikor zsidóság sorsának irányítását másokra bízta annak megváltozását másoktól várja. Mindeközben külső hatalmi ténykedés nélkül csupán az önközi világrend nevében s az emberiség jó címén lépett a politikai cionizmus a világ hatalmassai elé és jelentette be követelését: közjogiilag biztosított nemzeti otthonra, Palestinában.

— Két évtizednyi munkába került, amíg Herzl által inaugurált cionista munka a Balfour-deklarációig eljutott. Herzl halála után Wolfsohn elnöklése alatt a cionista szervezet rövid ideig a magas diplomáciai sikerekben keresette zsidó nép palesztinai jogainak érvényesítését. Majd az ellenzék győzelme után a cionista politika újból a tömegek megszervezésére fordította minden figyelmét.

Előadó azután ismerteti a cionista szervezet működését a világháború idejében. A cionista szervezet Koppenhágában székelő centrum — ugymond — rövid idő alatt a nemzetközi zsidó szociális segélyakció központja lett. A keleteurópai zsidóságot az orosz és német hadseregek falanksza választotta el a világtól és senkisé tudhatta, mi történik a föl megélt. Az ottrekedt zsidók sorsa felől a legriasztóbb hírek keringtek. Ebben az időben láthatóan az európai zsidóság a cionista szervezet valószínű arculatát, Ekkor nyert értelmet Herzl mondanása: „Egy egész néppel szemben gyakorlati jótékonyág szintén politika.” Az abban az időben létezett számtalan politikai és nemzeti, egyházi és emberbaráti kötelek az első ágyu

dörgésre eltűntek. A egytől-egyig anticiót a veszély pillanatait pót. Az orosz hadseregtől maga előtt, és a varsói zsidó várainak egyik erőteljes testvérek elől. egyetlen szervezet angol hadsereg becsionisták fáradozás vezett. Blóadó a kedéseit ismerteti otthon politikai é — Sajátosság, ger Nándor — h cionizmus a vilá fel a küzdelmet cionista szervezet egy kis töredékét ennek a közömbö mibenlétének és f rejlik. Az asszim műveltségének re oldalusága aligha

(Bucuresti-I szinditusa, volt titó iroda tulajdon Jipeacu betegsége okozta a vállalat ki rajta, majd hal valószínűnek, hogy vagyona volt, amé főbe a volt állam házkutatást tartott letartóztatta. A m

Idege

A franciák a Banqu

(Páris, május Peret, a francia fontosságú minis Bank képviselője beszélgetést foly irókkal, akik a gen segítség n külföld segítség — Egyetlen dotta — hogy alapján rendezte fogtak bevezetett szert felfüggeszt ríó egyéb re a kivándorolt — Az újságír Bankkal törté voltak e? — Részle tekintetében n köztűntük, an — Az újságí javulásának g kormány a n felhasználta a felhasználták — Ninc — hogy vo frank abba elhatároztu tremin elle szállani mit ie fognak a — Az újsá vajjon a fr átmeneti marad e. F sammival a frank zuh — Mi lázos meg — Ez hogy a fr zálást, ha ből egy e adósságok — A Fr nisztertan teket jel Bria

Budapestre utazók!
60 lejes magyar vizumot
és félóra vasúti jegyet (oda vissza)
Kolozsváron kizárólag a Főér 1 szám alatti menetjegyirodában szerezhetik be.

dörgésre eljutott. A hitközségek vezetői — talán egytől-egyig anticionisták és asszimilánsok — a veszély pillanataiban magára hagyták a népet. Az orosz hadsereg százszáznyi zsidót hajtott maga előtt, rettenetes téli éjszakákban és a varsói zsidó hitközség, az asszimiláció várainak egyik erőssége elzárta kapuit a pusztuló testvérek előtt. A cionisták voltak itt is az egyetlen szervezett segítők. Majd 1917-ben az angol hadsereg bevonult Palesztinába és a cionisták fáradozása a Palesztina-mandátumhoz vezetett. Előadó azután a mandátum intézkedéseit ismerteti és a palesztinai nemzeti otthon politikai és gazdasági jövőjét tárgyalja.

— Sajátságos, — hangsúlyozta ki Weinberger Nándor — hogy annak ellenére, hogy a cionizmus a világ zsidóságának nevében vette fel a küzdelmet és érte el eredményeit, a cionista szervezetek soraiban a népnek csak egy kis töredékét látjuk. Ma már tudjuk, hogy ennek a közömbösségnek legfőbb oka a kérdés mibenlétének és fontosságának nemismerésében rejlik. Az asszimilációs rétegek differenciált műveltségének ragyogása és látszólagos sokoldalúsága aligha más, mint a kötetlen lélek

nyugtalan és felületes kapkodása, hiányzik belőle a csendes szemlélődés derűje. Ezzel szemben a jelenkori zsidó műveltségi törekvések a cionizmusban centrumot és értelmet nyertek. Kétségtelen, hogy a cionizmus volt az, amely az új zsidó nevelés elemeit kizárólagosan a nemzeti öntudat felébresztésében, a gettó-mentalitás lezárásában és a konkrét tettekkésztség akaratában jelölte meg.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után vita következett, melynek során először Giszkalay János szólalt fel, aki különösen a folyamatban lévő sékeláció fontosságára hívta fel a hallgatóság figyelmét. Utána dr. Pollák Sándor előadónak azt a felfogását vitatja, mintha a zsidóság egy bizonyos részének mindig a galumban kellene maradnia. Végül Izsák Arnold szólalt fel, aki a cionistamozgalom létrejöttében a messianizmus jövődőléseinek beteljesedését látja.

A legközelebbi előadást Giszkalay János tartja, „aktuális zsidó problémák” címmel, mellyel be is zárul az E. Z. N. Sz. kulturális egyesület által rendezett második előadás sorozat.

Tőzsdevesztések miatt öngyilkos lett egy volt államtitkár

(Bucuresti-Bukarest, május 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jipescu, a bukaresti tőzsde volt szindikátusa, volt vámvezérigazgató és pénzügyi államtitkár, jelenleg egy pénzváltó tiszlet és devizaközvetítő iroda tulajdonosa tegnap este öngyilkos lett. A lapok az öngyilkosság okául azt hozzák fel, hogy Jipescu betegsége alatt az irodáját vezető tisztviselők haszard operációkat végeztek, amelyek 4 millió kárt okoztak a vállalatnak. Jipescu tegnap bement irodájába és agyonlőtte magát. Tőzsdei körökben nem tartják ki rajta, majd hazament, bezárkózott fürdőszobájába és agyonlőtte magát. Tőzsdei körökben nem tartják ki rajta, majd hazament, bezárkózott fürdőszobájába és agyonlőtte magát. Tőzsdei körökben nem tartják ki rajta, majd hazament, bezárkózott fürdőszobájába és agyonlőtte magát.

Idegen segítség nélkül akarják szanálni a francia frankot

A francia pénzügyminiszter érdekes nyilatkozata. Súlyos ellentétek voltak a Banque de France és a kormány között a frankmentés kérdésében

(Páris, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Peret, a francia kormány pénzügyminisztere, a nagypontossági minisztertanács után, amelyen a Francia Bank képviselője előterjesztette szanálási tervét, beszégetést folytatott az előszóiban várakozó újságírókkal, akik előtt kijelentette, hogy a frankot idegen segítség nélkül kell stabilizálni, minthogy a külföldi segítsége nagyon költséges dolog.

— Egyetlen vágyam és gondolatom — mondotta — hogy Franciaország saját pénzügyi reformja alapján rendezze valutáját. Külön amortizációs adót fognak bevezetni és minthogy a deklarációs kényszer felhígították, ugyiszintén a tőkének megszorító egyéb rendelkezéseket, biztosra veszem, hogy a kivándorolt tőke ismét visszajön az országba.

Az újságírók megkérdezték, hogy a Francia Bankkal történt tárgyalások zavartalan lefolyásnak voltak-e? — Részletkérdésekben és bizonyos intézkedések tekintetében véleménykülönbségek támadtak ugyan közöttünk, amelyek azonban már elsimultak.

Az újságíróknak azon kérdésére, hogy a frank javulásának gyorsaságát mi idézte fel és vajjon a kormány a rendelkezésére álló külföldi hiteket felhasználta-e erre a célra, vajjon a Morgan hitelt felhasználták-e a frank alátámasztására.

— Nincs kizárva, — jelentette ki a miniszter — hogy volt ilyenirányú intervenció, azonban a frank abban a pillanatban emelkedett, amikor elhatároztuk, hogy meg fogjuk vívni a kontrémin elleni harcunkat. Móduknak van szembeállítani minden olyan támadással, amelyet később is fognak a frank ellen intézni.

Az újságírók további érdeklődése oda irányult, vajjon a frank hirtelen emelkedése nem-e csak átmeneti jelenség és vajjon a javulás tartós marad-e. Peret kijelentette, hogy a frank javulása semmivel sem történt gyorsabb tempóban, mint a frank zuhanása.

— Miniszter ur szándéka a pénzügyek általános megjavítása?

— Ez mindenképpen előkelt szándékom, mint-hogy a frank csak akkor nyerhet végleges stabilitást, ha összes pénzügyeink szanálódtak. E célból egy olyan pénzügyi tervet dolgozom, amely az adósságok önkényes konvertálásán alapul.

A Francia Bank és a kormány között a minisztertanácsban lefolyt vitáról a következő részleteket jelentik: Briand a francia bankkormányzójához, Robi-

aux-hoz levelet írt, amelyben felszólította a bankot, hogy minden aranytartalékát bocsássa a frank támogatására. Robinaux előbb kitérő választ adott, mire Briand egy újabb levélben határozott állásfoglalást követelt tőle. A bankkormányzó erre kijelentette, hogy a Francia Bank nem mehet ilyen messzire és kerekén kétségbevonta a kormányt az a jogát, hogy a bank aranytartalékai fölött rendelkezze. Ez a levél a minisztertanácsot módfelelt felháborította. A kormány erre elhatározta, hogy abban az esetben, ha a Banque de France nem támogatja teljes mértékben a kormányt, akkor parlamenti felhatalmazás alapján hatalmi eszközökkel fogja kikényszeríteni a támogatást.

Ezt a határozatot közölni akarták a francia bank kormányzójával, Peret pénzügyminiszter azonban kijelentette, hogy előbb magához kérteti a pénzügyminisztériumba. Briand erre kijelentette, hogy a kormányzó ne menjen oda, hanem jöjjön egyenest a külügyminisztériumra.

A bankkormányzót a külügyminisztériumba hívták. A tárgyalás vége azután a kormány és a kormányzó közötti ismert megállapodás lett.

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!

Márciusi világos
Dacia extra special.
Bavaria dupla maláta.

Figyelem!

Kárposok és kocsigyártók
kellékeit legolcsóbban **Back**
Bernát áruházában szer-
zethetik be. **Oradea-Mare,**
P. Regina Maria No 1.

Telefon 955

Ziffer Sándor és Ferenczy Noémi kiállítása

Az idel eseményteljes képkiallitási szezonot most ujra jelentős tárlat gazdagítja. A kisebb-ségi újságíróklub termeiben vasárnap Ziffer Sándor festőművész és Ferenczy Noémi gobelinszővő művész kiállítása nyílt meg, ünnepléses keretek között. Az ünnepléses megnyitót sulyosveretű, kiváló művészeknek szült, akik produkciójuk legjavát hozták el, mintegy annak demonstrálásaképpen, hogy az erdélyi képzőművészet tud is és akar is önálló utakon haladni.

Ziffer Sándor képei lenyűgöző hatásuk és bár a szemnek is izgalmas örömeiket szereznek, mégis inkább az érzésekhez szólnak. Meglát- szik rajtuk, hogy mestertük kemény harcot vívott a maga egyéni és a természet problémái- val, amíg azt az egyéni stílust kialakította, amely minden szemlélet első pillantásra meg- ragad. Ziffer Sándor képein a dolgok, színek, perspektívák és kontúrok különös kölcsönhatás- ban olvadnak színekké, árnyalatokká és sugárzó fényekké. Szinte megnevezhetetlen az a dina- mikai erő és hatás, amely ezeket a képeket jellemzi s mert megnevezhetetlen: különöské- pen művészi is.

Kevés művész van, aki a természet sokszor önmagában ismétlődő banalitásait olyan könnyű- szerrel rázná le magáról, mint ez a robusztus nagybányai festő, akinek alkotásaiban — nem túlzásnépen mondom azt, — határozottan van valami gigantikus, valami meilrenehezhető megfoghatatlanság. Én legalább kevés olyan művészt láttam, akinek művészete annyira nyugtalanítólag hatott volna rám, mint Ziffer Sándoré, amelynél lehet kiegyensúlyozottabb, tartalmasabb, az élet intimitásait közelebb hozó művészetet elképzelni, de semmiesetre sem moz- galmasabbat, a természet pompáját lángolóbban felvázolót.

Ezekben a képekben minden lírai; epikumuk- kat a kompozíció adja meg, mely harmónikus egészebe fogja a nagyon is önálló életet élő részleteket. Ziffer nem szereti a letompításokat, az elrejtést és azokat a hazug fátylakat, amelye- ket áldekadens és bálnálítású plátorok sggat- nek képeikre. Ezzel szemben az éles és frappáns elkülönböztetések művésze, aki figurális képein is erőteljesen hangsúlyozza ki a karakterizisztiku- mot, beleépítve e jellegzetességeket a tájak, fényjátékok, maguktól adódó képszerzőségei gazdagságába. Kétségtelenül koloritban a leg- erősebb Ziffer, de nem lebecsülendő eredmé- nyek mestere a figurális ábrázolásban sem.

Nehéz őt jelzőkkel megközelíteni, egészen egyéni esztétikai nyelv volna szükséges ahhoz, hogy művészetét pontosan jellemeznünk lehessen. Ez a művész közvetlen hatású, érzelmi és gon- dolati hullámokat elindító benntünk: felelő, nyugtalanít és egyben kellemes bódulatba rin- gat. Kétségtelen, hogy nemcsak a finomodot- tabb műbarátokat érdeklí művészete, hanem azokat is mind, akiknek egészséges látását nem rontotta meg az istoltság, a trivialitás és ba- nális értelmezése a természetnek.

Ferenczy Noémi egyéniségét és különös- képen álmodozó hajlamait mesteri finomsággal megszűrt és monumentalitásra törekvő tervek alapján készített gobelinjein éli ki. A tervezés eredetisége az, ami tullelndi az iparművészeti határokon ezt a különös asszonyt. Figurált erős tér- és perspektíva érzékkel kombinálja együvé stílizált ornamentumokkal, amelyek nemcsak gyö- nyörködttetik, hanem meg is nyugtatják a sze- meket. A régi gobelin-szővő iskolával szemben Ferenczy Noémi nem törekszik a részletek ki- emelésére, inkább valami neo-primitivitás, sok jellegzetességgel és erővel párosulva jellemzi műveit. Egyszerűsége öntudatos és mégis tude, minden mesterkélttség nélkül való. Hitel és nagy magabizással csinált szépségek ezek a go- belinek, amelyeknek technikai előállítására is annyi türelmet, lemondást, idegerőt igényel, hogy valóságos hősiesség számba megy meg- szóni őket.

Ez az álmodozó és mégis rajongó lelkinék látszó asszony kétségkívül a művészet Vesta- papnői közül való, aki nemcsak fizikai lényé- ben áldozza magát művészetének, hanem min- den gondolatát, törekvését alárendeli munkájá- nak. Akik a finom és szép dolgok igaz barátai, akik megértik egy-egy vonalban, egy-egy figurában az áhitat lendületét és szent tiszta- ságát, az ornamentumok merevedett gondolatban a benső ember különös elképzeléseit, azok sok szeretettel és igaz nagybecsüléssel fognak hó- dolni Ferenczy Noémi egyéni és szokatlant megkapó művészetének. (A. I.)

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes zsidó és keresztényi zsidóság napilapja
 Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkjeinek utánymásait csak a fentebb megjelölt címenel engedélyezik.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Ernyőüzlet.)

Aradon: Horváth János Lóbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

A bacauti tüzkárosultakért!

Leégett Bacauban a zsidó városrész és kis-egyzségi szűkei elvesztették mindent. Eddig küzködő dologtevésrel meg tudták szerezni a betevő falatot, az egyiknek kis háza volt, a másiknak boltja, műhelye. És jött a tűz és fölemésztette a szegények termelő eszközeit és elhamvasztotta butorait, ruhájukat, fehérneműjüket. Az utcán vannak és szükség-barakokban, a jólelkű testvérek kegyelemkenyerén.

A zsidó könyörületességnek akcióra kell lépnie! Nem nézhetjük tétlenül a bacauti zsidók kétségbeesett helyzetét, nem nézhetjük vergődésüket és ki kell vennünk részünket az érdekében megindított segélyakcióban!

Május-holnapra földönfutókká lett emberek föltámasztásáról van szó. Hasonló elemi csapás bárkit érhet közülünk; gondoljunk az éhező gyermekekre, gondoljunk a döbbenettől betegglett asszonyokra, gondoljunk dolgozni vágyó, de minden egzisztenciális lehetőségtől megfosztott férfiakra és adakozzunk, hogy föltámaszt-hassuk őket. Ne engedjük koldusbotra őket, ha áldozunk is kell értük!

Az egész országban, a Regátban, Beszarábiában és Bukovinában segélyakció indult meg a bacauti tüzkárosultakért, Erdély és a Bánság sem hátrahagyja el magától a zsidó kötelességet. Jöjjetek, hozzátok regáti testvéreitekért segítő filáereiteket!

Adományok a Marmorosch, Blanc & Comp. kolozsvári fiókjához utalandók át e megjelöléssel: „A bacauti zsidó tüzkárosultak javára“

Özre halasztották a fegyvergyakorlatokat. Bukarestből jelentik: A május végére és június elejére tervezett fegyvergyakorlatokat özre halasztották. Ennek az intézkedésnek takarékosági szempontok az okai.

Angheliescu letartóztatása miatt elmozdították a buzai prefektust. Bukarestből jelentik: A választási körben lévő Angheliescu volt közoktatásiügyi miniszter letartóztatása miatt keletkezett hullámok még nem ültek el. A liberálisok erélyes intervenciójára a belügyminiszter a buzai prefektust Angheliescu letartóztatása miatt felszólította, adja be lemondását. A buzai csendőrség parancsnokát is visszarendelték. A vizsgálat tovább folyik.

Felhívás. Horváth Pál urat, volt tartalékos főhadnagy, „Múlt és Jövő“ kultúrisztviselőjét, ezen uton felhívjuk, hogy saját érdekében minél előbb jelentkezzen szerkesztőségünkben Cluj, Str. Regina Maria 32.

Uj irányba terelődött a szalontai gyilkosság nyomozása

A gyanúsított Szabó Károly alibit igazolt

(Oradea-Mare-Nagyvárad, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet röviden megemlékezett arról a nagyszalontai gyilkosságról, amelynek áldozata Badar Lajos ottani kereskedő volt. A hatvanhétéves kereskedőt éjjel ölték meg és amint a nyomozás által megállapított helyzetképből kitűnik, a gyilkos áldozatával álmában végzett. A borzalmas gyilkossággal Szabó Károlyt gyanúsították, aki Badarnak gyámfia volt. Szabó Badarhoz ezeltől tíz évvel került, aki öt mint lelenget vette magához. Badar rendkívül szerette Szabó Károlyt, aki ennek dacára visszaélt gyámja szeretetével és több ízben meglapta. A gyilkosság éjjelén, amint azt több tanu vallomásától és a körülmények pontos egybehangzásából megállapítani lehetett, Szabó Károly Badar Lajosnál volt. Badar és Szabó együtt vacsoráztak és hogy mi történt kettőjük között, arról a rendőrségnek nincsen pontos tudomása.

Másnap Szabó Károly eltűnt a városból és a teljes erővel megindult nyomozás felvette az őrszektőtetést a magyarországi rendőrséggel. Ennek eredményeképpen a személyleírás és körözölés alapján a budapesti rendőrség tegnap letartóztatta Szabó Károlyt. Szabó azonban hat tanuval alibit igazolt és tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy Badar Lajost ő gyilkolta volna meg.

Eszerint a nyomozás már-már zsákutcába

— Bolsevik banditák támadása a Dnyeszter-mentén. Bukarestből jelentik: A „Viitorul“ dorohoi jelentése szerint az elmúlt éjjel a köd védelme alatt száz kézigránatokkal és gépfegyverrel felszerelt bolsevik stíjtott a Dnyeszteren és megtámadta a román határőröket. A Nepo'ora mellett támadásnál a román őrsök Vitreanca és Ostrov között kénytelenek voltak a tulerő elől visszavonulni, mire a támadók kifosztották az őrstanyákat és elvitték az irattárt és az ott talált dolgokat. Időközben a 4. számú vadászrezerválóról erősítések érkeztek, mire a bolsevikiek hamarosan visszavonultak a Dnyeszteren tulra zsákmányokkal együtt. A hatóságok megindították a legszigorubb vizsgálatot.

— Eljegyzés. Auerhann Margit rós-Aviva Nasaud és Grünwald Bead Medias jegyesek. (Mind a külön értesítés helyett.)

— A miniszterelnök a bacauti tüzkárosultak között. Bukarestből jelentik: Averescu tábornok tegnap meglátogatta Bacaut és résztvett a segélybizottság ülésén, ahol közölte, hogy a kormány a város újjáépítésének munkáját teljes erővel támogatni fogja. A károsultak küldöttségét meeneztetek a miniszterelnökhöz, kérve, mentesítsék őket az adófizetés alól erre az évre.

*** Orth. köler pensio Szovátán.** Junius 15-én Szováta fürdő legjobb fekvési helyén, az ujonnan épült „Speranza“-villában előkelő orthodox köler pensio nyílik. Kitűnő ellátás, kényelmes lakás, vízvezeték, villany. A konyhát az Erdélyben közmert Ganz Abrahamné vezeti. Közelebbi felvilágosítással és prospektussal Dr. Krausz Józsefné főrabbiné Diciosanmartin szolgál.

— Elgázolta a vonat. Egeres gipszgyárak vasuti állomáson szombat délután végzetes szerencsétlenség történt. Pop Augusztiin kolozsvári vonatfékezőt, aki egy Nagyváradra menő tehervonaton teljesített szolgálatot, az állomás tolató mozdonyra a fékező elővigyázatlanága következtében elütötte. A mozdony kerekei mindkét lábát leszelték a szerencsétlen vasutasnak, akit súlyos sérülésével beszállították a kolozsvári klinikára.

— Parasztgyilkosság Gyaluban. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel véres gyilkosság történt Gyaluban. Két magyarai gazdálkodó ittas fővel, egy lakzin összeszóalkozott és a vita során Moris Dumitru revolvert rántva sgyonlotta Todea Marian. A gyalui csendőrség telefonon értesítette a kolozsvári ügyészséget, amely elrendelte a gyilkos letartóztatását és az áldozat felboncolását.

kértült volna, ha egy véletlen nem vezet a rendőrséget helyes utra. Az történt ugyanis, hogy hétfő reggel Freund nagyváradai ékszerésznél megjelent egy jólöltözött fiatalember, aki az ékszerésznek aranyórát kínált eladásra. Az ékszerész az órát meg is vette, azonban tekintettel arra, hogy a fiatalember előtte ismeretlen volt, mielőtt az óra áráért a ki-alkudott ezerhatszáz lejt kifizette volna, irást kért a fiatalembertől, aki készségesen teljesítette kérését. Az irás szerint az ismeretlen Spanciulescu György élesdi lakos és nyugtázta az aranyóraért kapott összegét. Alig hogy Spanciulescu eltávozott az üzletből, az ékszerkereskedő meglepődve konstataálta, hogy az aranyóra hátsó lapján B. L. monogram van bevésve. Az a gyanuja támadt, hogy az óra a meggyilkolt Badar Lajos tulajdona volt és ezt azonnal közölte a rendőrséggel. Az azonnal megindított nyomozás és még aznap megtartott razzia azonban nem tudta kézrekeríteni az állítólagos Spanciulescut. A nagyváradai rendőrség táviratilag megkeresést intézett az élesdi csendőrséghez, amelynek válaszából kitűnt, hogy Élesden semmiféle Spanciulescu nevű egyén nem létezik.

Országos nyomozás indult meg abban az irányban, hogy az ékszerész titokzatos kliensét letartóztassák.

*** Bikszád gyógyfürdő** nyitva június 1-től. Ivó-kúra, meleg ásványvíz- és szénasavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet és inhalatórium. Elsőrangú orvosi szaktekintélyek által javallva van a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos megbetegedései ellen, nemkülönbön hólyag, vese és epebajokról, valamint sárgaság kerekgyomorfehély esetében. Szobák június hóra még előjegyezhetők. Állandó fürdőorvos. Mérsékelt áru lanya diétás betegeknek is. Bármily felvilágosítással készséggel nyújt a fürdőigazgató'sg. Baia Bicsaad (Bikszád-fürdő). (Szatmár megye.)

— Felakasztotta magát egy volt szerb miniszter. Belgrádból jelentik: Jovani Jovanovica, a radikális párt alalnöke, ma reggel lakásán felakasztotta magát. Tettének oka gyógyi hatatlan betegsége. A világháboru előtt a Pasica kormányban többször vett részt.

— Gyógyíthatatlan betegség miatt öngyilkos lett Kornis Bernát aradi nagykereskedő. Aradról jelentik: Kornis Bernát, az ismeri Kornis Testvérek cég beltagja, gyógyíthatatlan betegség miatt, ma éjjel öngyilkosságot követett el. A hatvanéves Kornis Bernátot súlyos gyomorbaja kergette halálba. Kétszer megoperálták és egy harmadik operációtól való félelmében menekült a halálba. Tegnap este családi vacsorán vett részt, ahonnan 11 órakor ment haza feleségével, akinek panaszkodott, hogy gyomorbaja ismét nagyon kínozza. Levetkőzött, majd hálóingbe bement a fürdőszobába. Miután hosszabb idő múlva sem jött onnan ki, felesége aggódni kezdett, bekopogott a fürdőszoba ajtaján, de mert nem kapott választ, fellármázta a szomszédokat, akiknek segítségével felnyitotta a bezárt ajtót. Amikor beléptek a fürdőszobába, megrendítő látvány tárult a belépők szeméi elé. A viztartály kiálló részén felkaszatva, holtan találták Kornis Bernátot. Levét nem hagyott hátra és mert másik ok nem látszik fenforogni, bizonyos, hogy betegsége miatt követte el borzalmas tetteit. A tekintélyes kereskedő iránt város-szerzte vagy a részvét.

Honcsertakarók, brokátok, butorszövetek legolcsóbb bevásárlási forrása Back Bernát, Oradea-Mare, P. Regina Maria 1. Telefon 9-55

Kereskedők figyelmébe! Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

„Kristály“ kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosógár, Cluj, Telefon 500

Csuz

és v
 biztos gy
 patak, K
 Vasuti áll
 szobák, go
 és שש ell
 ves sétány
 és táncz
 Nyitva má
 és utószez
 jegyzéseket
 tósá

— A sz
 havi vendé
 Máramaros
 zott meg a
 dégszereplé
 állomásozó
 Nagybányá
 a nyári évad
 konstataáljuk
 tás alatt áll
 időben egér
 kitűnő dírek
 gatta meg ok
 tagjait, amel
 művész, orsz
 és kitűnő k
 gárda Szend
 rancia arra, l
 lése: is kiél
 delkezik a té
 feláldozás és
 letek helyett
 lat igazgatója
 28 án tartja
 Ezúttal szim
 összes szimp
 rettyudonság
 mutatkozás u
 látogatója les
 ve. A benyom
 jelentése, hog
 zsidó szimnő,
 fogja meglep
 város közöse
 az igen eke
 kező szimnéva

— A gal
 tartóztatták
 hogy külön
 néhány napp
 őrnagyot a
 galaci fogház
 man szintén
 hogy a reno
 tette anélkül
 anélkül, hog
 Ma délelőtt
 kihallgatta
 szembesítette

*** Orvos**
 gyász-szülés
 képzését befe
 lést Kolozsv
 óra között St
 utca 22 szám

— Még
 ből jelentik
 a Badar új
 az olasz kö
 nak elhalasz
 kijelentette,
 ram szerint
 hogy azok,
 hálták, az o
 — Kiut
 író. Bukare
 utasította a
 a „Newyork
 nára és a k
 leanu rendő
 íróval, hogy
 szágot. Egy
 tudósítóját k

Gsz, reuma, köszvény és veséj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdös-patak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasúti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térszolgálat. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő- és utószézonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: **Ileanda-Mare.**

A szatmári Szendrei-szintársulat kéthavi vendégszereplése Máramaroszigeten. Máramaroszigetről jelentik: A napokban érkezett meg a szatmári szintársulat kéthavi vendégszereplésére Máramaroszigetre. A Szatmáron állomásozó kitűnő észak-romániai szintársulat Nagybányáról érkezett Máramaroszigetre, ahol a nyári évad kedvelt vendége lesz. Örömmel konstatáljuk, hogy a Szendrei direktor irányítása alatt álló szatmári szintársulat az utóbbi időben egészséges kulturális fejlődésnek indult. A kitűnő direktor hozzáértő szakértelemmel válogatta meg ebben a színidőszakban társulatának tagjait, amelyek közül nem egy, mint közismert művész, országos hírnévnek örvend. A lelkes és kitűnő kulturális értéket reprezentáló színészgárda Szendrei direktorral az élen, biztos garancia arra, hogy a közönség legközelebbi látását is kielégítse. Gazdag dekorációkkal is rendelkezik a társulat. A közelmúltban óriási önfeláldozás és költségek árán a régi, kopott díszletek helyett új díszleteket szerzett be a társulat igazgatója. Szigeten szombaton este, május 28-án tartja első előadását a Szendrei társulat. Ezúttal színrekerül az „Orlov” című Erdély összes színpadain páratlan sikert aratott operettjáték. Remélhetőleg az első sikeres bemutatkozás után, a helybeli publikum állandó látogatója lesz a színháznak. Különösen kedvező benyomást tett Szendrei direktor ama kijelentése, hogy számos magyar nyelvre fordított zsidó színmű, operett- és drámaújításokkal fogja meglepni a zsidó közönséget. Az egész város közönsége ostromosan érdeklődéssel néz elé az igen sikeresnek és magas színvonalúnak ígérkező színidőszaknak. (f. m.)

A galaci fogház parancsnokát is letartóztatták. Bukarestből jelentik: Ismeretes, hogy különböző visszaélések gyanúja alatt néhány nappal ezelőtt letartóztatták Cernat őrnagyot a börtönügyek vezérigazgatóját. A galaci fogház parancsnokát Cocos az éj folyamán szintén letartóztatták. Az a vád ellene, hogy a renoválásra kapott 1 millió lejt elköltötte anélkül, hogy azszal elszámolt volna és anélkül, hogy a renoválásokat megajátotta volna. Ma délsőlt a letartóztatott fogházparancsnokot kihallgatta Papadopol vizsgálóbíró és később szembesítette Cernat őrnaggyal.

*** Orvosi hír.** Dr. Knöptler Bernát nőgyógyász-szülész szakorvos két éves külföldi továbbképzését befejezte és nőgyógyászati-szülészeti rendeltetését Kolozsváron megkezdte. Rendel. delután 3-5 óra között Str. Reg. Ferd., v. Wesselényi Miklós utca 22 szám alatt. (Lakás: Főter 7.)

Mégis lesz olasz kölcsön? Bukarestből jelentik: Manolescu pénzügyi államtitkár a Rador úján a leghatározottabban megcáfolja az olasz kölcsön és ezzel kapcsolatban utazásának elhalasztásáról szóló híreket. Manolescu kijelentette, hogy az előre megállapított program szerint ma kedden utazik és hozzátette, hogy azok, akik a kölcsön elleni híreket publikálták, az országnak nagy kárt okozhatnak.

Kiutasítottak egy amerikai újságíró. Bukarestből jelentik: A belügyminiszter kiutasította az országból Clarence Streit újságíró, a „New York Times” munkatársát, mivel a koronára és a kormányra sértő cikkeket közölt. Nicoleanu rendőrprefektus levélben közölte a hírlapíróval, hogy 24 óra alatt el kell hagynia az országot. Együttal közölte vele, hogy a lap más tudósítóját készséggel befogadják Romániába.

SPORT

Pünkösdi sporteredmények

A BEAC kétnapos vendégszereplése Kolozsváron. A Haggibbor főlényes győzelme a Barkochba és az SzSE ellen. Mautner Ódón nyerte meg a senior ping-pong bajnokságot. A 33 FC Temesváron. A VAC benmarad az elsőosztályban

(Cluj-Kolozsvár, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pünkösdi ünnepnapok alkalmával egész Erdély és Binát mozgalmas és nívós sportesemények színhelye volt. Nemzetközi, városközi mérkőzések, atlétikai és ping-pong versenyek, torná-ünnepélyek tarkították és tették változatossá a sportprogramot, amely az ország sportnívójának fejlődéséről szolgáltatott tanúságot és Románia sportjának igazi ünnepnapjává avatta a két szünnapot. Az események közül így is kimagasló a BEAC kétnapos kolozsvári vendégszereplése. Bár a budapesti egyetemi csapat tartalékolva volt és különösen a második napon fáradtan szerepelt, így is elég erősnek bizonyult ahhoz, hogy a kolozsvári csapatokat biztosan és megérdemelten legyőzze. A mérkőzések alkalmával objektíve megállapíthatjuk azt, hogy a kolozsvári futballsport sem szűkülődik tehetőséges és rátermett játékosoktan, ezek azonban tréner híján, különösen pedig abból kifolyólag, hogy nincsen alkalmuk képességeiket nemzetközi mérkőzéseken látottakkal és tanultakkal fejleszteni, nem tudják tudásukat kellőleg érvényre juttatni. A kolozsvári csapatok tíz percen át hiába ostromolták nagy lendülettel és sok felesleges energiapazarlással a budapesti együttest kapuját, de a vendégeknek egy okos és kombinatív támadása, egy fortélyos testmozdulata elegendő volt ahhoz, hogy eredményesen fejezze be a támadását. A mérkőzésekről szóló tudósításainkat alább adjuk.

Vasárnap. Kolozsvár. BEAC—Universitatea 3:0 (2:0). A mérkőzés előtti hatalmas nyári zápor teljesen felátarta a pályát. A csuszós talajon a négy tartalékkal szereplő budapesti együttes technika jobban érvényesült, míg az Universitatea Huniade és Baba Victoria, illetően RMS játékosokkal meggyőzött csapat sem tudta magát az irreális talajon felállítani. A BEAC győzelme evidens és feltétlenül megérdemelt volt, azonban meg kell állapítani, hogy az U csapatának legalább annyi biztos gólalkalma volt, mint amennyit ellenfele értékesített. A BEAC csapatában Pesovnik center, Marcinkó balszélő, de különösen Sággy centerhalf játéka emelkedett ki. A többiek szürke, de hasznos átlagjátékosok, aminekkel a kolozsvári egyesületek is rendelkeznek. A gólokat Marcinkó és Pesovnik rúgták. Bíró dr. Morár.

Szatmár. Haggibbor—Barkochba 1:0. Az első félidő 19-ik percében a játék a vihar miatt félbeszakítva. Nagyszámú publikum jelent meg a Haggibbor szatmári debütálás alkalmából és a kolozsvári zsidó csapatot igen meleg ünneplésben részesítette. A Haggibbor a következő összejövetelében szerepelt: Rosenfeld—Follák, Braun, Virág—Klein, Edelstein, Rosenfeld II.—Rosenfeld III.—Farkas—Reményi—Moskovitz. Az erős szél megakadályozta a reális játék kialakulását. A Haggibbor így is iskolajátékot mutatva, állandó fölényben játszott. A rövid mérkőzés egyetlen gólja a 14-ik percen esik oly módon, hogy Farkas szökteti Rosenfeld Gyurit, aki a 16-os vonalról fordulatból, kapusból éles fölmagas lövéssel hátába továbbítja a labdát.

Temesvár. Kinizsi—33. FC. Budapest 4:2 (3:0). A Kinizsi briliáns csatársorával könnyen győzte le a Zsákkal felálló 33-sókat. Góljait Wetzler (2), Zemler és Tencer lötték.

SAND Szabadka—Gyapjuipar SC. 6:3 (3:1). Arad. TAC—ATE 4:0 (2:0). AAC—VSC 3:1 (2:1).

Marosvásárhely: Husos—MSE 4:0 (2:0). A kolozsvári csapat Marosán (2), Toncár és Dézsi góljaival győz. Bíró dr. Engelberg Dezső.

Nagyvárad: KKASE—Törekvés 2:0 (1:0). Az ünnegát felülmúló kolozsvári kereskedő-csapat lelkes játékkal megérdemelt győzelmet aratott a váradai bajnok csapat fölött. A gólokat Szász és Szilágyi lötték, míg Kabdebo gólját a bíró nem ítélte meg.

Hétfő, Kolozsvár: BEAC—KAC 4:3 (2:1). Bíró: Seliceanu. Az ideálisan kedvező idő hatal-

mas publikumot vonzott ki a pályára, amely fair és izgalmas, de az előző napinál alacsonyabb nívója játéknak volt tanuja. A budapesti vendégek játékán általában érezhető volt az előző napi nehéz mérkőzés fáradtsága, csak néhány gyönyörű akciójukkal adtak izelítőt kivételes tudásukból. Védelmük azonban és szélső fedezeteik meglehetősen gyengén szerepeltek. Meglepő volt a KAC váratlanul szintelen szereplése. A piros-fehérek látható elfogódottsággal küzdve meg sem közelítették a bajnoki mérkőzéseken kijátszott formájukat s csak a második félidőben melegedtek be a játékba, midőn a második góljukat elérték. Kétségtelen azonban, hogy az adott körülmények között egy kis szerencsével sikerült volna a KAC-nak eldöntetlen eredményt elérni. Szántó (2), Marcinkó és Pesovnik rúgták a BEAC, Rakitovszki, Szaniszló és Bátrina a KAC góljait. Seliceanu Grigore kiváló hozzáértéssel vezette a fair mérkőzést.

Szatmár. Haggibbor—SzSE 4:0 (1:0). A hivalló formában lévő Haggibbor rendkívül magas nívójú és szép játékkal fölényesen győzött a jó-képességű szatmári bajnokcsapat fölött. Különösen a csapat belső csatársora volt elemében. Farkas mesterien irányította pontos passzaival a csatárkvintett támadásait, partnerei közül ezuttal az egyre szabban fejlődő fiatal Rosenfeld Gyuri volt az eredményesebb, míg Reményi II. lövéseit balszerencse kísérte. Rosenfeld és Moskovitz jól illeszkedtek be az együttesbe. A fedezetekben Klein bravuros játéka magaslott ki, míg a közvetlen védelem kevés dolgát abszolút biztonsággal végezte el. Az első gólt a tizennyolcadik percben Moskovits beadásából Reményi rúgta igen szép lövéssel. Helycsere után a Haggibbor döntő fölénybe került. A tizennegyedik percben Farkas átadásából Rosenfeld III. rúgja a második gólt, amelyet Pollák tizennyolcméteres szabadrúgással háromra szaporít. A harminchatodik percben egyéni játék után Rosenfeld Gyuri beállítja a végeredményt. A mérkőzés végén a győztes csapatot nívós játékaéri viharos ünneplésben részesítette a nagyszámú megjelent publikum.

SPARTA

SPORTÁRUHÁZ

Football-, tennis-, vivó-, atlétikai, turista és cserkész felszerelések. Cluj, Calea Victoriei 5. — Telefon 10-30.

Temesvár. 33. FC—Gyapjuipar 4:1 (2:1). A budapesti vendégek csak a második félidőben elégitettek ki, míg az elsőben a temesvári CAG-csapat egyenlő ellenfele volt az elsőosztályu budapesti együttesnek. Zloch, Ujvári, Kramer és Oláh rúgják a gólokat.

Kinizsi—SAND 6:2 (3:0). A Kinizsi megismételte vasárnapi nagyszerű játékát és a jöneyű jugoszláviai csapatot valószággal lelétte ellenállhatatlan csatárjátékával. Wetzler (4), Zemler és Tázzer rúgták a romániai bajnokcsapat góljait, míg a SAND részéről Horváth és Kancsal voltak eredményesek.

Marosvásárhely. SC Muresul—Husos Kolozsvár 3:1 (2:1). Bíró dr. Engelberg Dezső. Az előző napi mérkőzéstől fáradt Husosok nem bírták végig az iramot.

Arad. ATE—VSC 3:0 (0:0). AAC—TAC 4:3 (3:2).

Haggibbor-tornászók sikere Tordán. A tordai SC. vasárnap tornáünnepélyt rendezett, amelyre meghívta a Haggibbor kiváló tornászcsapatát. Az ünnepély a városi színház termében hatalmas publikum előtt folyt le és a vendégszereplő Haggibbor-tornászok megérdemelt sikerével zárult. Különösen Márk Antal, Stern Miksa és Mandel Ferenc bravu-

Ruhája molymentessé válik, ha Czinknél festtet, tisztittat.

Péchy Erzsike ve
magyar opere trice
jövő hét szenzáció:
pét játza el Koloz
dég szerepelt. Nemes
dátalos hangjával é
gával a közönséget.
a Szép Helenában
mint 200 szor játs
hangu a vélemény,
léna nincs több eg
Alexandrá énekli.
letesebb szerepe és
Aradról jön, hol 8
zeufolásig megtöltöt

Csókoss asszony
Ugylátszik, hogy m
mert a sok látnival
kovit melodiákkal n

Magyar S

Szerda: Szép Helen
sével, Mérséke
bérlet 61. Sor

Csütörtök: Alexan
val, Főemelt
László és Iliás
Sorozat 408)

Péntek: Kék mazu
val, Gelemelt
Lászlóval Nap
szám 409)

Szombat d. u. 6-kor
helyárok, Poor
rozzat 410)

Szombat este háromn
(Második prem
Böske fellépését
művész és C
bérlet 62. sz. S

PE
Szojátán.
közepén, mo
kurszalonnal,
Előjegyzéseket
Tésvérek

Zongorát
javítás céljából,
Zongor
TRIS
céghez, Cluj, Str. Sa
Telef

KOLOZ
HITE
Fiókjai
Affiliált
Torda,
fehervár
Áruktárai a
Safe deposit.
Mindenfél

KÖZGAZDASÁG

A király aláírta az importtarifákról szóló új rendeletet

Az új tarifák nem haladják meg a régi vámok négyzerezését. A rendeletben behozatall cikke átszámítási kulcsát negyvenről ötvenre emelik fel

(Cluj-Kolozsvár, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától. Az import-tarifával kapcsolatosan keletkezett káosz még mindig tart. A kormány ugylátszik taktikai okokból a kérdés végleges elitézését a választások utánra hagyta és így a majdnem naponta megjelenő kommunikék, amelyek legtöbbször egymással ellentétesek, nem hogy tisztázzák a helyzetet, ellenkezőleg, a bizonytalanságot növelik. A kereskedők legnagyobb része az importált árukat még mindig a vámoknál tartja, mert bizik abban, hogy a vámot a kormány le fogja szállítani. Már senki sem gondol arra, hogy az import-tarifát végleges megváltoztatják, de mindenki azt reméli, hogy a revízióánál éppen az ő árujának a vámját fogják leszállítani. Természetesen a kereskedők, ha ezáltal be is hoznának valamit a vámon, a különbséget elveszítik az áruért fekbér cimen fizetett költség-többlettel.

Erről a kérdésről ma alkalmunk volt beszélgetést folytatni a legfőbb vámbizottság egyik tagjával, aki a helyzetet a következőképen jelemezte:

— A behozatali vámkérdést tulajdonképen még akkor sem rendezte a kormány, ha az április elején életbeléptetett import-tarifákat revízió alá veszi és a már revízió alá vett vámtételeket lépteti életbe. Április elején tudvalevőleg csak a textil- és vasárukra vonatkozó új vámokat léptették életbe és így a bőr, gyagy, vegyi stb. cikkek vámjai még rendezetlenek. Már most a helyzet áll elő, hogy például a cipőgyáros, aki a felszámított vámtarifák szerint vámolatja el nyersanyagának tekintélyes részét, nem kap vámvédelmet saját gyártmányára, mert hiszen a bőr és bőrgyarmányok vámjai nincsen rendezve.

— Hogy az eddig nem rendezett import-tarifákat a közeljövőben rendezzék, arra egyelőre kilátás nincsen. Az Averescu kormányának az volt az első teendője, hogy a fővámbizottság működését becsüfítette és csupán egy szűkebb speciális bizottságot delegált a már életbe

léptetett vámtarifák revíziójára. Ez a revíziós bizottság azonban ahelyett, hogy a reábizott revíziós munkákat gyorsan befejezné, halasztja a végleges megoldást és ezzel különösen a kereskedelmet állítja lehetetlen helyzet elé.

A revízió azonban majd csak elkészül valahogy, de mi lesz azoknak a behozatali cikkeknek a vámjával, amelyeket a vámbizottság a liberális éra alatt csak félig, vagy egyáltalán nem rendezett. A legfőbb vámbizottság Averescu kormányrajutása óta még egyetlen egyszer sem tarthatott ülést és ma még nem is lehet tudni, hogy mi a kormány célja, meghagyja-e jelölési vámbizottságot, vagy pedig újat nevez ki a régi helyébe?

Megkérdeztük még informátorunkat, hogy az eddig nem rendezett importcikke vámjai tekintetében nem e fog a kormány valamilyen átmeneti intézkedést foganatosítani. Erre vonatkozólag azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a kormány ezt a kérdést egyelőre úgy akarja megoldani, hogy az átszámítási kulcsot negyvenről ötvenre emeli fel és az egyesületi így próbálja helyreállítani a már rendezett és rendezetlen vámtarifák között.

Bukarestből érkezett jelentés szerint Coandipr- és kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy az új import-vámrendeletet a minisztertanács végleg elfogadta és a király dunai kirándulása előtt már aláírta.

Az „Adeverul” szerint az új vámrendelet az április előtti vámtételek négyzerezését sehol sem haladja meg. Azokat a vámtételeket tehát, amelyeknél az április elején életbeléptetett tarifa magasabb, mint a régiek négyzerezése, a vámkat erre a mértékre leszállították, a többi árucikkre nézve pedig bizonyos fokozatos tarifát állapítottak meg. Az új tarifa kihirdetése napján lép életbe. Az összes, a vámnál lévő árúk az új tarifa szerint lesznek elvámolva, az uton lévő árúk pedig azon tarifa szerint nyernek elvámolást, amelyik érvényben volt a vámdenyaráció benyújtása idejében.

Világgabonapiaci szemle

(London, május 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A világ-gabonapiac az angol sztrájk hatása alatt volt mindeddig. Chicagóban az árak emelkedtek. A termésbecslések az idej termésre vonatkozólag még nem véglegesek, mert júniusig még sokat változhat a helyzet. Észak-Amerikának idej gabonatermését 554—574 millió bushelre becsülik, a múlt évi 398 millió bushellel szemben. Argentína e héten 478 000 kvarter búzát hajózott el Európa felé, a múlt héten csak 304 000 kvarter. Ausztrália 59 000 kvarter búzát hajózott el e héten és 118 000 kvartert a múlt héten Európa felé, a múlt évben ugyanekkor 560 000 kvarter búzát. Az összes buza-elhajózások Európa felé e héten egymillió kvartert tettek ki, amely 100 000 kvarterrel több a múltétinél. Európa felé uszó áru e héten 300 000 kvarterrel kevesedett és 49 millió kvartert tett ki a múlt évi 91 millió kvarterrel szemben. Anglia a sztrájk előtt 665 000 kvartert, e héten csak 205 000 kvarter búzát vitt be. Franciaországban kormányrendelet jelent meg, amely szerint a buza-kenyérliszt ára 8 százalékkal drágább a rozskenyérliszt előnyére. Ezzel akarják a rozskenyérliszt fogyasztást emelni és csökkenteni a buza-bevitelt. Németország tiszta bevétele búzából, leszállítva a kivitelt, 1925 év első negyedében 4 456 000 mm-t, 1926 évben 37 634 mm-t tett ki. Rozsból tiszta bevitel, leszállítva a kivitelt, 1925 első negyedében 374 431 mm-t, 1926 évben pedig a kivitel volt 1 276 455 mm-val több, leszállítva a bevitelt. A tahar-mány-gabonapiac mindenütt csendes.

Hirdessen az Uj Keletben!

ros mutatóványait honorálta a nagyszámu közönség zajos tapsokkal. A tornászcsapat a következő összejátszásokban szerepelt: Márk Antal, Stern Miksa, Mandel Ferenc, Kappel József, Schück József, Jakab Henrik, Takács József, Manz István és Sámuel Jenő.

Külföldi eredmények:

Budapest. VAC—FTC 2:1 (2:0). Az elsőosztályban való benmaradás, vagy kiesés kérdése forgott kockán a VAC számára ezen a mérkőzésen és így érthető, hogy a budapesti zsidó csapat hatalmas tüzzel és lelkesedéssel fektűt bele a játékba. Az első félidőben ugyszólván állandóan a VAC támadt és Engel II. révén, valamint korner utáni kavardásból két gólt ér el. A második félidőben az FTC hatalmas iramot diktál és a harmadik percben Tóth kornerét Sándor befejeji. Már-már ugylátszik, hogy a VAC elvesziti a mérkőzést, de a csapat okos taktikával állandóan autra játszik és megakadályozza az FTC további eredmény elérésében. Ezzel a győzelemmel a VAC biztosította az elsőosztályban való benmaradását.

Spárta—MTK 4:1 (2:0). A Spárta tetszése szerint győz.
MTK—KAC 6:0 (1:0) Bajnoki.
Spárta—UTE 2:1 (1:0).

TÖZSDE

Május 25 éa

A lej Zürichben 192-50—192-50, Párisban 11-15 Budapsten 272, Bécsben 277-00, Prágában 12-90.

Kolozsvár. A devizapiac a nagy valutahullámzások után a felszabadított devizakereskedelem hatása alatt teljesen megnyugodott. A lej stabilnak látszik Zürichben, belföldön pedig bőven van áru a piacokon. A kereslet tartózkodó, az iránzat lanyha. A hivatalos ártolyamok a következők:

Bécs 37-30—37-70, Prága 7-85—7-95, Budapest 265—288, Páris 8-90—9-00, Zürich 51-50—51-80, Newyork 265-00—268-00, London 1290—1800, Milánó 10-20—10-30

Zürich. Zárlat: Berlin 123-10, Amsterdam 267-70, Newyork 516-80, London 2513-50, Páris 1725, Milánó 1950-00, Prága 1531-50, Budapest 72-30, Belgrád 910-50, Bukarest 192-50—192-50, Varsó —, Bécs 73.—.

Bukarest. Devizák: Páris 8-90, Berlin 63-80, London 1202, Newyork 268-00, Milánó 10-30, Zürich 51-80, Bécs 37-80, Prága 7-90, Brüsszel — Budapest 37-70

Bukarest. Valuták: Napoleon 1000, német márka 63-00, leva 1-65, török lira 130, font sterling 1300, francia frank 8-90, svájci frank 52-00, olasz lira 10-25, drachma 2-95, dinár 4-70, dollár 262, lengyel forint —, osztrák schilling 37-00, magyar korona 37-00, cseh korona 7-90, belga frank —, holland forint —.

Select-mozgó
Mától kezdve a nagy filmművész nő legújabb filmje
Lilian Gish
a „Fehér apaca” világhírű címszereplője a
RAMOLA
hatalmas drámában. — A régi Florenc életéből.
A felülmúlhatatlan Lilian mellett játszik névére
DOROTHY GISH „A két árva” főszereplője.

Uranla-mozgó
*
Az örök küzdelem
Hatalmas kalandordráma 7 nagy felvonásban.
A főszerepben Barbara la Marr.
Monopol Transfilm.

Apollo-mozgó
*
MIARCA
a medvés leány. — Egy cigányleány története,
5 felvonásban.

* **Utszik Palesztinába?** Nem indulhat el a legújabb Palesztina—Egyiptom Utmutató (Bae-decker) nélkül, amely minden lépésért megkönnyíti. Ára vászonkötésben, térképpel 200 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályánál.

SZINHAZ - MŰVÉSZET MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Péchy Erzsé vendég szereplései. A legkiválóbb magyar opera primadonna vendégjátékai lesznek a jövő hét szenzációi. Péchy legkiválóbb négy szerepét játézza el Kolozsvárott, ahol még sohasem vendég szerepelt. Nemesak ragyogó szépségével, de csodálatos hangjával és játékkáival ragadta mindig magával a közönséget. Legtüneményesebb szerepében a Szép Helenában lép fel először, melyet több, mint 200 szor játszott Budapesten. Szinte egyhangú a vélemény, hogy ilyen tökéletes Szép Helena nincs több egész Európában. Második estén Alexandrát énekl. A Kék mazur egyik legelőkeltebb szerepe és az Annabálban bucsuzik. Péchy Aradról jön, hol 8 estén 1 pót fel és minden este zenefélszigetig megtöltötte a színházat.

Csókos asszony minden este telt házat vonz. Ugylátszik, hogy még sokáig kell műsoron tartani, mert a sok látnivalóval, a kedves és ismert Zerkovitz melódiákkal nem tud betelni a közönség.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Szép Helena (Péchy Erzsé vendégfellépésével. Mérsékelt helyárak. Premierbérlet 61. Sorozat 407)

Csütörtök: Alexandra (Péchy Erzsé vendégjátékával. Főemelt helyárakkal. Neményi Lillivel, László és Ihásszal. Napi bérlet 128 sz. B. Sorozat 408)

Péntek: Kék mazur (Péchy Erzsé vendégjátékával. Gelemt helyárakkal Neményivel és Lászlóval Napi bérlet 129 sz. A. Sorozatszám 409)

Szombat d. u. 6-kor: Csókoljon meg! (Leszállított helyárak. Poor Lillivel, Ihásszal. Sorozat 410)

Szombat este háromnegyed 9-kor: Csókos asszony. (Második premier, új attrakciókkal. Pintér Böske fellépésével. Mimi Shorp bécsi táncművész és Charlie fellépésével. Premierbérlet 62 sz. Sorozat 411)

פנסיו PENSIO

Szovátán. Gyönyörű fenyves közepén, modernül felszerelve, kurszalonnal, izléses konyhával.

Előjegyzéseket elfogadnak **Stark Testvérek - Szovátán.**

Zongoratulajdonosok

ne felejtsek

zongorájukat

javítás céljából, nyaralás előtt beküldeni

TRISKA I.

céghez, Cluj, Str. Saguna 14. (v. Bartha M.-u.)
Telefon 4-19.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Aranytárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

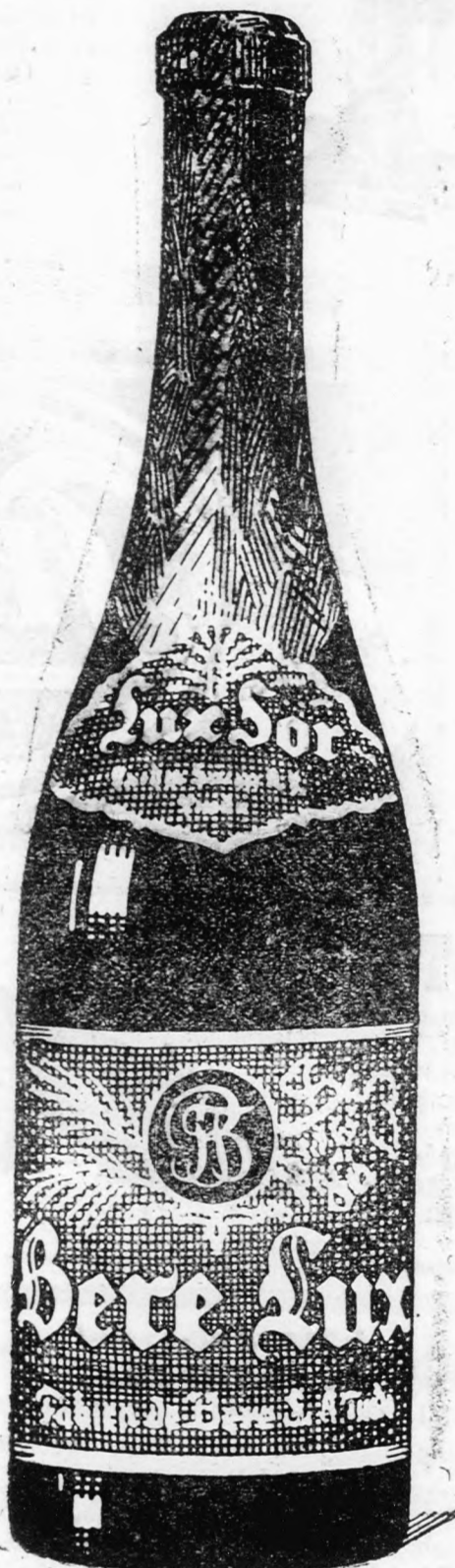
Olcsó cipőárusítás!

Raktáron levő cipőinket üzletátalakítás miatt, minden elfogadható árrban elárusítjuk. Mindenkinek saját érdeke ezen kedvező alkalmat kihasználni.

FRAȚII GONDA magazin de ghete, Galea Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szemben.

LUX-SÖR

Ísmét kapható

Tordai Sörgyár Rt.
Turda

ארט. כשר סאלאמי אינד ועלכווארען פאבריק אונד פלייש האלע

Schnabel Hermann

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. - Telefon 10-74. Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltnék. ארטיש וועלעך איבער און פלייש קווארטל

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piata Unirii (Főter) 14

Die Orthodoxische Sefard Gemeinde, Sibiu

vermietet einen Backofen,

samt Werkstätte, mit anschließender Wohnung an israelischen Bäckermeister, der hier gut reusieren könnte. Offerte zu richten an den Gemeinde Vorstand der orthodoxischen Sefard-Gemeinde, Sibiu

Kérjen ajánlatot

FLEGLER

műpári festővállalattól, Cluj, Str. I. Batiu [volt Kötő-ut.] Készít a leggyorsabbtól a legdisztesebb **festő munkákat.** Cimfestő, szobafestő, zománcfényező, mázó és épületfestési munkákat. Fertőtlenítési és fűtéskészítési munkák mellett. Vidéki megrendelést vállal.

Dental Depot

a Weiss & Schwarz bécsi cég
Cluj-i ierakata

Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1., II. em.

Üvegesiszolás!

Butor- és fali tükrök 2-8 mm. vastagságban, minden méretben és kivitelben, u. m. sarkos, ovális és barokk. Finn-tükör 2 mm. vastag, eredeti táblákban és kivágva. Autóüveg.

Tükörjavítás.

Üveg része foglaltása művészi kivitelben. Tükör és tükörüveg-raktár. Helyített üveg.

„VENUS” üvegesiszolda és tükörgyár, Frisdrich & Co. közkereseti társaság, Sibiu.
Schneidergasse No 4.

Kuláns kiszolgálás.

Előnyös szállítás.

Jól jár aki PODOL-t használ!

